Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5443 | 1903 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 20 2 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1904 | ՇԱԲԱԹ | 13 ՇԵՒՎԱԼ 1321 | Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5443

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ՕՐԻՆԱԿ ՄԸ

Մեր նոր սերունդին ներկայացուելիք գմայլելի ու մանաւանդ հետեւելի օրինակ մը կրնայ ըլլալ Անտոն Թորոս էֆէնտին, որուն՝ Անատոլըի Երկաթուղիի ընկերութեան Տնօրէնութեան ընդհ. քարտուղար անուանումը Արեւելք ծանոյց առջի օր։

Պաշտօնը պզտիկ բան մը չէ անշուշտ։ Այդ աստիճան մեծ գործառնութիւններ ունեցող ընկերութեան մը մէջ ընդհանուր քարտուղարի պաշտօնը մէկն է անոնցմէ որոնք նախանձելիէն աւելի բան մըն են, եւ որոնց հասնելու յաւակնութիւնը մարդ երբեք չի կրնար ունենալ երկրորդական զարգացումով մը ու միջակէն քիչ կամ շատ բարձր կարողութիւններով։

Թորոս էֆէնտի նախ իբր պարզ քարտուղար մը կը մտնէ այդ ընկերութեան մէջ, համեստ դիրքով մը, թէեւ միշտ յառաջանալու հետամուտ։ Կ'աշխատի, այնպէ՛ս ինչպէս կ'աշխատին անոնք՝ որոնք գործի մէջ առնուած քայլի մը վրայ կենալ չեն սիրեր, եւ միշտ աւելի բարձր, միշտ աւելի նախանձելի դիրքեր կը հետապնդեն։

Պայմանները սակայն՝ որոնցմէ շրջապատուած է, ո՛չ աւելի դժուարին կը դարձնեն իր հետապնդումը, ո՛չ աւելի կը հեռացնեն իրմէ այն իտէալը որուն հասնիլ կը ջանար։ Ո՛չ թէ միայն տեղացի եւ օտար բազմաթիւ մրցակիցներ կան իր շուրջը, որոնք միեւնոյն իտէալով առաջնորդուած, միեւնոյն նպատակին հասնելու կ'աշխատին, այլ նաեւ գործին վարիչները խստապահանջ են, եւ գործն ալ մէկ անգամով փայլելու առիթներ չի ներկայացներ բնաւ։

Անսահման համբերութիւն եւ կամքի ու տոկուն յարատեւութիւն մը պէտք է աշխատութեան հետ։ Թորոս էֆէնտի չի յուսահատիր այդքան դժուարութեան հանդէպ, կ'աշխատի առանց աղմուկի, առանց պաշտպան անձնաւորներու, յոյսը դրած մի՛ միայն իր անձնական արժանիքին վրայ։

Այդ յոյսը դերեւ չելլեր։ Իրարու յաջորդող տարիներ՝ յաջողութեան մէյ մէկ հանգրուաններ կ'ըլլան, ու թէեւ քայլ առ քայլ, բայց ամուր կերպով մը կը բարձրացնեն իր դիրքը, ու կը հասցնեն մինչեւ ընդհ. քարտուղարութեան։

Երկու երեք նախադասութեամբ պատմուած կեանք մը ասիկա, բայց պատմելը դիւրին է հարկաւ. պատմելով չէ՛ որ կրնայ գաղափար մը կազմուիլ թէ այդքան խստապահանջ Ընկերութեան մը մէջ՝ պարզ քարտուղարի մը պաշտօնէն Տնօրէնութեան ընդհանուր քարտուղարութեան պաշտօնին կոչուելու համար կամքի եւ աշխատութեան ի՛նչ ճիգեր պէտք է ըրած ըլլայ մարդ, մանաւանդ համեմատաբար շատ քիչ ատենուան մը մէջ։

Ես կը թողում որ ամէն մարդ ինքնին մտածէ այդ կէտին վրայ, ամէն մարդ ինքնին ընէ տարիներու ընթացքին մէջ թափուած ճիգերուն, աշխատանքին հաշիւը։

* *

Անտոն Թորոս էֆէնտի՝ անձնապէս մեր երիտասարդութեան ամէնէն համակրելի եւ ամէնէն օժտուած անդամներէն մէկն է, անհատ մը վերջապէս՝ զոր մարդկային ընկերութիւնը առանց վարանման կրնայ պատուաբեր նկատել իրեն։

Մեր լեզուն շատ աղքատ չէ ածականներու մասին, բայց ինչ որ ծանօթ է անոնցմէ՝ ընդհանրապէս անարժան մարդոց վրայ մաշեցուցած ենք։ Այնպէս որ, երբ սովորականէն բարձր արժանիքի մը հանդիպելու ըլլանք, կը վարանինք թէ ի՛նչ ածական գործածենք. այս է պատճառը որ միշտ նորեր կը դարբնուին, նոր ածականներ ծնունդ կ'առնեն լեզուին մէջ։

«Օժտուած» ածականն ալ զոր քիչ մը վերը գործածեցի Թորոս էֆէնտիի համար, այդ տեսակ վարանքի մը ծնունդը պէտք է ըլլայ. ծանօթ ածականներէն աւելի նշանակալից, աւելի արտայայտիչ ածական մը գտնելու հարկը պէտք է ըլլայ անոր դարբնուելուն պատճառը։

Օժտուա՜ծ...։ Կայ օժիտ մը զոր ո՛չ բնութիւնը կրնայ տալ, ո՛չ ալ ծնողք մը իր զաւկին։ Այդ օժիտը մարդուն համար ամէնէն անհրաժեշտ տարրն է կեանքի ասպարէզին մէջ յաջողելու, կեանքի ասպարէզին մէջ ճակատաբաց եւ պատւով իր գոյութիւնը պահպանելու համար։ Բայց մարդը՝ իր արժանիքին, իր մտային կարողութեան իր անձնական ձիրքերուն համեմատութեամբ միայն կրնայ պատրաստել այդ թանկագին օժիտը՝ զոր մարդկային ընկերութիւնը անհրաժեշտաբար կը պահանջէ իրմէ, իրեն անդամակցելու ըսկսած օրն իսկ։ Առանց այդ օժտին, իրեն համար շատ դժուար, գրեթէ անկարելի պիտի ըլլայ յառաջանալ այն թէեւ փշալից բայց երջանկաւոր արահետէն՝ զոր «Յաջողութեան ճամբան» կը կոչենք։

Օժտուած, այո՛, բայց օժտուած այն օժիտով՝ զոր ո՛չ ծնողքներ կուտան իրենց զաւկներուն, ո՛չ ալ բնութիւնը կը պարգեւէ։ Մարդն է որ զայն պիտի պատրաստէ իրեն համար, մարդն է որ պիտի հիւսէ անոր ամէն մէկ մասը, աշխատելով որ պակաս բան մը, թերի կողմ մը չմնայ։ Փափուկ գործ մը անշուշտ ասիկա, որովհետեւ չի բաւեր միայն միտքը կրթել ու զարգանալ, այլ նաեւ պէտք է հոգին բարձրացնել ու սիրտը ազնուացնել։

Այս պայմանաւ միայն մարդ կատարելութեան կը հասնի, եւ իրաւունք կ'ունենայ իր նմանները հարկադրելու այն յարգանքին ու սիրոյն՝ որոնք աշխարհի վրայ կատարեալ մարդոց պահանջներն են մարդկային ընկերութենէն։ Մարդու մը կատարելութիւնը, անխախտ ու հիմնաւոր կատարելութիւնը լռին դիտելու չէ՛ սահմանուած բնաւ. սիրուելու, յարգուելու սահմանուած բան մըն է, ու մարդոց համար տեսակ մը նուիրական պարտք է անոր առջեւ խոնարհիլը։

* *

Մարդիկ՝ սակայն շատ աւելի գեղեցիկ բան մը կրնան ընել այդ կատարելութեան հասած կեանքերն ու գործունէութիւնները։ Այսինքն օրինակ մը, հետեւելի օրինակ մը, ուղեգիծ մը իրենց գործունէութեան համար։

Կեանքեր կան՝ որոնց պատմութիւնը ամբողջ տարիներու դասատուութեան մը չափ, նոյնիսկ աւելի օգտակար կրնայ դառնալ կազմուելու վրայ եղող սերունդներու։ Եւ ահա ճիշդ այդ մտածումով փորձուեցայ այս քանի մը տողը գրելու Անտոն Թորոս էֆէնտիի մասին, առանց նոյն իսկ խորհելու սա մտածումէն՝ թէ իր համեստ, աղմուկէ փախչող բնաւորութիւնը խորապէս վիրաւորած պիտի ըլլամ այսպէսով։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՍՆՈՒՆԴ ԵՒ ՍԵՐՆԴԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս շատերուն ծանօթ է, կերակուրները գլխաւորաբար երեք կարգերու կը բաժնուին։

Ա. Բորակածնային կերակուրներ, որոնք ջրածին, թթուածին, քիչ մը բնածուխ եւ շատ բորակածին կը պարունակեն, օրինակի համար միսերը, եզան կամ ոչխարի, արիւնը, խօրխտուոր ոլոռը, լուբիան եւլն. ասոնք բոլորն ալ բորակածնայիններու դասակարգին կը պատկանին։

Բ. Ջրածխային կերակուրներ, որոնք ջուրէ եւ բնածուխէ կազմուելով, ճարպաւոր մարմիններուն հետ կեանքը պահպանող ընդհանուր այրման (combustion) կը ծառայեն։ Թէեւ ամէն օր այս տեսակ կերակուրներէն շատ քանակութեամբ կ'ուտենք, սակայն տարրալուծութիւնը մեր գործարաններուն մէջ անոնց հետքերը հազիւ կը գտնէ։ Խէժերը, ալիւրները, բանջարեղէնները եւլն. այս կարգին կը վերաբերին։ Բուսական կերակուրները ընդհանրապէս ջրածխային սնուցիչ հիւթերէ կը բաղկանան։

Գ. Ճարպային մարմիններ. ասոնք ա՛յնպիսի կերակուրներ են, որոնք շատ բնածուխ եւ ջրածին կը պարունակեն, իսկ քիչ թթուածին եւ աննշան քանակութեամբ բորակածին, ինչպէս ճարպ, իւղ, կարագ եւլն.։

Այս կերակուրները շնչաւորիչ կերակուրներուն, այսինքն ջրածխային կերակուրներուն կարգը կրնանք դասել, որովհետեւ անոնց պէս մարդկային մարմնոյն մէջ կը տարածուին եւ իրենց բնածուխը անդադար բռնկելով ջերմութիւն ու կեանք կ'արտադրեն։

Սննդաբանական այս խիստ համառօտ տեսութիւնը ընելէս յետոյ, կ'ուզեմ քիչ մըն ալ սնունդին՝ ծննդագործութեան վրայ ունեցած ազդեցութիւնը բացատրել, որու մասին բաւական ընդարձակօրէն խօսած էր այս շաբթու հասած ֆրանսերէն բժշկական հանդէս մը, գերմանական շաբաթաթերթէ մը քաղելով։ Կ'ուզէ՞ք ձեր կամքովը մանչ կամ աղջիկ զաւակի տէր ըլլալ, ո՛վ հայրեր ու մայրեր, ուշադրութեամբ կարդացէ՛ք հետեւեալները, որոնք հարիւրաւոր մարդերու վրայ կատարուած անխոնջ փորձերու արդիւնքներն են։

Այն մարդը որ կը փափաքի մանչ զաւակի մը տէր ըլլալ, պէտք է 20—25 օր շարունակ բորակածնային կերակուրներ ուտէ, օրինակի համար պիֆթէք, ոչխարի զիստ, այծեամ, սեւ երէ եւլն.։ Այս կերակուրները որչափ մատաղ պարունակեն, ա՛յնչափ աւելի զօրացուցիչ եւ գրգռիչ կ'ըլլան։ Ամառ ատեն ծովու կամ գետի ջուրով լոգանքներ առնել օգտակար միջոցներ են։ Եթէ մարդու մը խառնուածքը աւշային է, սպանգասունկ, խեցգետին, խեչափառ ձուկ ուտել կը յանձնարարուի։

Ժէլի կ'ըսէ թէ այս կերպ սննդառութեան միջոցներուն բոլորովին պէտք է հեռանալ ցանկական գործողութիւններէ։

Այսչափը էրիկ մարդոց համար. գանք հիմա կիներու սննդառութեան։ Կիները բոլորովին ասոնց հակառակը ուտելու են, արդանակ, ճերմակ միսեր, գառն, հաւ, սագ, սախպիլիճ, շաղգամ, հազար, ոլոռ, ծմել (սպանախ), ձաւար (պլղուր) եւ ամէն տեսակ բանջար, ջրոտ եւ զովացուցիչ ըմպելիներ, օրինակի համար, լեմոնի, նարինջի օշարակ, շատ քանակութեամբ ուտելու եւ խմելու են կիները, երբ կը փափաքին մանչ զաւակ ունենալ։

Տաք ջուրով լոգանք առնել այսպիսի պարագաներու մէջ, յանձնարարող բժիշկներ շատ կան։

Այն ամոլները որոնք կը փափաքին մանչու մը տէր ըլլալ, քսան կամ քսանհինգ օր շարունակ ցոյց տրուածին պէս կերակրուելու են։ Ժէլի կ'ըսէ թէ հինգ հարիւր ամուսնացողներէն երեք հարիւրը միայն մանչերու տէր եղած են, վերեւ ըսուածին պէս կերակրուելով միայն սակայն. եւ այս յաջողութիւնը քիչ բան չէ։ Ընդհակառակը, այն ամուսինները որոնք միշտ արու կը ծննդագործեն եւ կ'ուզեն էգ զաւակներ ալ ունենալ, հետեւեալ պատուէրները գործադրելու են։ Այր մարդուն սնունդը պէտք է ըլլայ միմիայն ջրածխային կերակուրներ, այսինքն այն տեսակ կերակուրներ՝ ուր բնա՛ւ բորակածին չգտնուին, ինչպէս անպարար արդանակ, կաթնապուր, հաւար, ծմել եւ ամէն տեսակ կանաչ բանջարեղէններ. հաւու միս ուտել, զովացուցիչ ջրոտ ըմպելիներ գործածել որչափ որ կը յանձնարարուի, սակայն ոչ շատ քանակութեամբ։ Գինին եւ ամէն տեսակ ոգելից ըմպելիներէ խստիւ զգուշանալու է։

Գալով կնոջ, սնուցիչ եւ գրգռիչ կերակուրներ, գրգռիչ ըմպելիներ գործածելու է եւ չափաւոր մարմնամարզութիւն ընելու է։

Ահա ասոնք են ծննդագործելու առողջապահական միջոցները, որոնք մեծագոյն մասամբ ամուսիններուն յոյսը պսակած են եւ կը պսակեն, եթէ սակայն պատուիրուածին պէս գործադրուին։

ԿԱԼԼԱ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

1903 Թուականը տակաւին չլրացած իր շրջանը, կ'արժէ որ տարւոյն ընթացքին մէջ մեր ունեցած առեւտրական յաջողութիւններու եւ անյաջողութիւններու քաղուածքն ընենք հոս. ընթերցողներէ ոմանք թերեւս անուղղակի կերպով օգտուին։

Գարունը իր գեղածիծաղ եւ նպաստակայարմար շրջանովը՝ երկրագործին վարելու եւ սերմանելու, պարտիզպանին տնկելու եւ ցանելու պատեհութիւններ տըւաւ։ Ընդհանուր առմամբ, արեւը ու անձրեւներ իրենց պէտքին ժամանակ շնորհուած էին Երկնքէն, այնպէս որ բանջարեղէնի եւ պտուղներու առատութիւնը զօրաւոր ապացոյց մըն էր առատ կոչելու համար 1903ը, ո՛չ ամէն տեղի՝ գէթ Մարզուանի եւ շրջականերուն համար։ Բայց առեւտրական տեսակէտով՝ Մարզուանի ո՛չ պտուղները եւ ո՛չ ալ բանջարեղէնները կը շահագրգռեն մեզ, որովհետեւ անոնք մի միայն տեղական պէտքը կը գոհացնեն։

Իբր վաճառական ապրանք եւ մանաւանդ դրամ բերող առաջին բերքն է ափիոնի գործը՝ որուն շնորհիւ մի միայն Մարզուան կը մտնէ 7–8000 օսմ. ոսկի։ Այս գործը տակաւին նոր կը մտնէ հոս, օրինակուելով մօտակայ Հաճի-Քէօյ գիւղաքաղաքէն, որուն բերքն անուանի եւ գերընտիր է բոլոր Թուրքիոյ մէջ։ Շուրջ 3–4 տարիէ ի վեր է որ հոս ափիոնի մշակելու գործերով զբաղողներ կան, եւ տարուէ տարի բազմանալու վրայ է, այնպէս որ յաջող տարիներու մէջ 15–20 օսմ. ոսկի դրամագլխով 50–60 օսմ. ոսկի շահ արտադրողներ շատ են։ Յաջողութեան պարագային, ցորեն, գարի, ծխախոտ եւ ոչ մէկ արտածելի բերք այսքան շահ կրնայ ապահովել. թո՛ղ թէ անյաջողութեան պարագային ալ հունտը կ'ապահովէ դրամագլուխը, առանց պակսի, այնպէս որ երկրագործն իր փոքր դրամագլուխը պարապ գործածած պիտի չըլլայ նոյն տարին։

Այս տարի ափիոնի բերքը թէեւ անցեալին չափ յաջողութիւն ունեցած չէր, բայց եւ այնպէս արժէքի տեսակէտով անցեալ տարւոյ գումարը բռնեց։ Առջի բերան, քաշն 180–200 ղրշ.ի վաճառումներ եղան. ասոր վրայ՝ քիչ շատ դրամական պէտքէն չհալածուող էսնաֆ երկրագործներ ապրանքը բռնեցին, որուն իբր վարձատրութիւն ի վերջոյ գներու շարունակական անկման վրայ 120–130ի գնող վաճառականներուն ձեռքը մնացած է։ Տակաւին Լոնտոնի եւ կամ ուրիշ հրապարակներու վաճառուած եղած չէ։

Ափիոնին կը յաջորդէ իբր դրամ բերող բերք արմտիքը, ցորեն գարի, եւայլն։ Այս բերքը, առջի բերան, առատութեան տարիի մը յոյսերը ներշնչեցին. բայց եւ այնպէս յուլիսի եւ օգոստոսի անդադար տարափը եւ շարունակական անձրեւները մեծապէս վնասեցին ամէն տեղ, այնպէս որ տեղ տեղ դէզերը քլուեցան, ուրիշ տեղեր ալ փտեցան, որով երկրագործին ձեռքը շատ քիչ արդիւնք մը մնաց, հազիւ հազ տեղական պէտքին բաւելով. այսպէս եղաւ գէթ տեղւոյս եւ շրջականներուն համար։

Քանի որ Մարզուանի ալիւրի գործարանները օրական 4–500 գրիւ (16 չափ քօյլէկ) ցորենի պէտք ունին, տարիս լըրացնելու համար Զարայի, Նոզկաթ, Սուլուկուլը եւայլն, հաւաքուեցան այս տարի Մարզուանի արմտիքի վաճառականներու գործակալները, որոնք վերոյիշեալ հրապարակներէ գնելով ցորեն կը ղրկեն հոս, ալիւրի գործարաններու առօրեայ պէտքին համար։ Այժմ ցորենի գրիւը կը ծախուի 140–150 ղրշ.ի, այսինքն անցեալ տարուընէ 35–40 ղրշ. աւելի։ Հետեւաբար ցորենի, գարիի բերքէն այս տարի տեղական երկրագործը չէ օգտուած. հազիւ հազ տեղական սպառման պէտքին լրացնելու չափ բան մը ձեռք անցուցած է։

Արդէն ուղղակի եւ անուղղակի կերպով կ'ազդուին տեղւոյս ամէն տեսակ առեւտրական գործերը։ Այս հաշուով ընթերցողը կրնայ գուշակել թէ այս տարուան առեւտրական գործերը ակնկալուած շահերը չպիտի արտադրեն։ Ինչպէս ամէն տարի, այս տարի ալ արմտիքի առեւտուրը 120–130,000 օսմ. ոսկի կը մտնէ հոս, բայց այս անգամ տեղացի երկրագործը շատ քիչ համեմատութեամբ օգտուած է, որովհետեւ ինչպէս յիշեցինք վերը, շըրջակայ քաղաքներու բերքն է որ կը մտնէ հոս վաճառականին միջոցաւ ու կ'ելլէ իբր ալիւր։

Արմտիքին կը յաջորդեն իբր դրամ բերող բերք խաղողը, գինին, օղին եւայլն. խաղողի բերքը որմէ շուրջ 15–20,000 օսմ. ոսկի մուտ կը գտնէր, այս տարի բոլորովին բնաջինջ եղաւ կարկուտէ եւ եղեամէ, այնպէս որ օխա մը խաղողը որ ամէն տարի 10–15 փրկ. էր, այս տարի 40 փարա ծախուեցաւ, ան ալ դուրսէն բերուելու պայմանաւ։ Այս բերքը երկու վնաս հասցուց այս տարի. նախ այգիներու համար եղած ծախքերը պարապ կորսուած են, երկրորդ՝ տան պէտքին եղած անուշեղէններու, օղիի, գինիի համար դուրսէն գնուած է։ Ողկոյզ մը խաղող չգտնուեցաւ հարիւրաւոր լիտրներ տուող այգիներու մէջ։

Արմտիքի անբաւական բերքը, խաղողի նմանը չտեսնուած չյաջողութեան միանալով՝ այս տարի ապրուստի միջոցներու վրայ ծանր բեռ մը դրին. իբր հակազդեցութիւն՝ արդիւնքն է տեղւոյս առեւտրական հրապարակին աննախընթաց ամլութեան դատապարտուիլը։

Իբր եզրակացութիւն՝ արտածելի բերքերու ի հաշիւ այս տարի շատ չնչին գումար մը ներածուեցաւ, բացի զուտ արհեստաւորական գործերէ, որոնցմէ ամէնէն կարեւոր եւ նշանակելին է մանուսայագործութիւնը։ Ինչպէս ուրիշ առթիւ այս էջերու մէջ ծանօթացուցած եմ, մանուսայագործութիւնը ճշմարիտ օրհնութիւն մըն է տեղւոյս բանուոր դասակարգին համար. թէեւ մանածի անհամեմատ բարձրացումը քիչ թէ շատ վնասեց նաեւ արհեստաւոր դասակարգին, բայց այս տարի ալ անցեալ տարուընէ ո՛չ նուազ ապրանք պատրաստուած եւ սպառած է։ Այս գործէն տեղացի ժողովուրդը միշտ օգտուելու վրայ է։ Վաճառականին շահն կամ վնասը մանածի գնէն եւ ապրանքի պահանջքէն կախեալ ունի, որու մասին կամ Եւրոպայէն ներածուած ապրանքներու առեւտուրին նկատմամբ ալ ուրիշ առթիւ։

Այս կողմերը օդերը շատ մեղմ կ'ընթանան, տակաւին ձմեռի եւ ձիւնի երես չտեսանք. մէկ քանի օրերէ ի վեր կ'անձրեւէ։

Մարզուան Գ.

ՈՒՇԱԳՐԱՒ ԴԵՄՔԵՐ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Ուսումնապէս զարգացած հայուհիները զատ՝ ուսեալ-արհեստաւորներն ալ անծանօթ արարածներ կը մնան դեռ. ներքին գաւառներու մէջ մանաւանդ։ Միեւնոյն անհուն խրամատը՝ մշտնջենի դարձած է, արհեստական ասպարէզին եւ ուսումնասիրութեան միջեւ։ Ժողովուրդն ա՛յնպէս ըմբռնած է թէ դպրոցական լիակատար ընթացք մը աւարտող ո՛ եւ է պատանի, անպատճառ տարբեր ասպարէզ մը վիճակուած է, շուկայէն եւ արհեստանոցներէն բոլորովին դուրս։ Եւ ասո՛ր համար է որ շատեր, անոնք որ զաւակնին գործնական կեանքի վարժեցնել մտադրած են, կը փութան զայն քաշել հանել դպրոցէն, կիսկատար ձգելով անոր զարգացումը։ Այս արմատացած նախապաշարումը՝ երկու պատճառներու վրայ կը հիմնուի։ Նախ որ գաւառացին արհեստի վրայ շատ նսեմական գաղափար մը կը պահէ, չի կրնար հասկնալ արհեստական կատարելագործում ըսուածը, այլ հաւատարմօրէն կը շարունակէ՝ ի՛նչ որ աւանդուած է անյիշատակ ժամանակներէ ի վեր. արհեստի ա՛յդքան տարրական փուլերուն մէջ, ո՛չ ոք պէտք ունեցած է մտքի հնարքներուն դիմելու, քանի որ սա՛կ ջիղերուն մեքենական ուժը բաւած է արդէն լիուլի։ Սերունդներ ապրած են այսպէսով, ու հիմնական շուկայիկ դասակարգն ալ, հինին կէտ առ կէտ հետեւողութեամբ՝ մտքի լայն մշակումները բոլորովին աւելորդ պիտի նկատէր բնականօրէն, իր զաւակներուն համար։ Որովհետեւ աւելիին հետապնդումը խսպառ դուրս ձգուած է իր նկարագրի սահմաններէն ու շատ լճացած ապրուածքի մը շրջագծէն անդին՝ ոչինչ կըրնայ երեւակայել։

Մինչ զարգացած միջավայրերու մէջ, ինչպէս որ ամէնամեծ հարստութիւններ իսկ մտաւորական բաւարար պաշարի մը շնորհիւ կը ստեղծուած են, [illegible], ա՛յնպէս ալ ուսո՛ւմը կը համարուի արհեստներու հզօր լծակը։ Մէկ խօսքով, այնպիսի տեղերու մէջ, յաջողութիւնը կը բաժնուի մէն մի արհեստաւորի իմացական զարգացումի համեմատութեամբ։ Ու գերազանցապէս տենդոտ պայքարներէն յաղթական արհեստաւորը, որ ամբողջ երկունքով մը կը նուիրէ օրուան ալլեղին աշխատութեանց, իրիկուան սակայն՝ կամ մանաւանդ տօնական օրեր, ճենթըլմէն մը կը դառնայ, իր ընտանեկան յարկին տակ, կամ բազմամբոխ ակումբներու մէջ, տիրապէս գիտակ ու մասնակից՝ հոգեկան բոլոր բարձր վայելքներուն ալ։ Գաւառական մեր համայնքները չեն ձգտիր կեանքի այս աստիճաններուն, որովհետեւ անոր իրական կարելիութեան իսկ կ'անգիտանան։ Արհեստը՝ ապրուստի համեստ աղբիւր մըն է իրենց համար, որուն կը փարին, ապրելու համակերպութեամբ. ա՛յնքան պարզ ա՛յնքան անձուկ զբաղում մըն է իրենց ըրածը, զոր կատարելու համար՝ ֆիզիքականը կը բաւէ արդէն, միտքի խորունկ թմբիրի պահուն նոյն իսկ. — Հետեւաբար՝ շատ շատ, օրուան ծախքերն եւ պարտիքները թուղթին վրայ գծգծելու չափ ձեռք ձգուած կարողութիւն մը՝ կ'օգտէ իրենց եւ զաւակներուն ալ։ Ի՛նչ հարկ հոս քերելու՝ շատ մը ծեծուած հարցեր, ու յիշեցնելու, օրինակի համար, թէ՝ կենդանական այդ անգիտակցութեան հետ՝ արհեստի եւ ուսման յիշուած անհաշտ վերաբերումին իբրեւ շարժառիթ, դպրոցներն ալ կարելի չէր մոռնալ, որոնցմէ դուրս եկող սերունդին արհամարհոտ ու վերտեէկ վարմունքէն՝ ալ աւելի չեզոքացած ու մշտնջենացած է արհեստաւոր դասակարգին ստորակայ համարումը՝ իրենց ասպարէզին ու վարժարաններուն

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (101)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ՎԵՐՋԻՆ ՍԷՐ

Ժ.

Սակայն ծանր տաղտուկ մը կը ճնշէր վիլլայի բնակիչներուն վրայ, որոնց օդափոխութիւնը այնքան զուարթօրէն սկսած էր, ու տակաւ հեռացան ամէնքն ալ. նախ տիկին տը Ժէսաք, յետոյ Թրէզորիէ ու իր կինը. Վիլնուազի մարքիզը Բարիզ կանչուած էր յանկարծ. Ֆիրմէն՝ որ իբր կատակերգակ՝ ներքին առումի մը հասը առած էր, Բրավօնի հետ մնաց։ Բայց անոնք ալ առտուան մէկը հրաժեշտ առին, ու կոմսուհին առանձին մնաց Արմանի հետ։ Ինչպէս ըսած էին հիւրերուն, կոմսը ու կոմսուհին գիւղ քաշուեցան։

Երկուքին համար ալ մեծ սփոփանք մը եղաւ ասիկա, որովհետեւ ալ եւս ստիպուած չպիտի ըլլային ինքզինքնին զուարթ ցուցնելու, բան մը որ հեռու էր իրենցմէ։ Հոն, դղեակին ընդարձակ սենեակներուն, պարտէզին ամայի միջոցներուն մէջ կրնային առանձնանալ եւ իրենց տխրութիւնը չվրդովել. ճաշի ատեն միայն իրարու քով կու գային։ Արման իր աշխատութեան սենեակին մէջ կը փակուէր, ուր կամ կը կարդար եւ կամ կը ծխէր, գրքին էջերուն առջեւ կամ սիկառէթին կապոյտ ոլորտներուն մէջ տեսնելով կնոջ մը հրաշալի դէմքին անցնիլը, որ միշտ չէր հեռանար կոմսին մտքին առջեւէն, կարծես իր էութենէն բան մը մնացած ըլլար Լիւսիի մէջ, անջնջելի կերպով։ Այդ լռութեան ու մենութեան ծոցը, վիշտի տագնապներ կ'ունենար Արման, որ յիմարութեան կը մօտենային։ Քանի մը ժամ յետոյ դուրս կու գար այդ տագնապներէն, աժգոյն, լռիկ, նիհարցած, իբր ճշմարիտ ուրուականը այն երիտասարդ ու փայլուն Արմանին, ինչպէս ճանչցուած էր ան։

Այնպիսի քաղցրութեամբ ու բարութեամբ մը կը վարուէր իր կնոջ հետ որ այս վերջինը արտասուելու փափաք կը զգար։ Իր ամէնէն վայրագ յուսահատութեանց մէջ իսկ այնպիսի բառ մը չէր արտասանած, որուն վրայ յետոյ ցաւելու պատճառ ունենար։ Ակներեւ էր թէ Արման պարտք համարած էր ո եւ է գանգատ առիթ չտալ կոմսուհիին։ Բարոյապէս յանցաւոր կը դատէր ինքզինքը, հետեւաբար չէր ուզեր կնոջ նիւթական հանգստութիւնն ալ չապահովել։ Բայց կոմսուհին անդորր կեանք մը չէր անցըներ բնաւ։ Ինք ալ կը ջանար ամուսինը չնեղել եւ մտատանջութիւն պատճառող ո եւ է բանէ խուսափիլ։ Արմանի վիրաւորուած հէք սրտին համար հրեշտակի կարեկցութիւն մը ցոյց կու տար։ Կ'ուզէր բուժել, գէթ սփոփել զայն։ Բայց ինչպէս յաջողէր այդ բանին մէջ, առանց խօսք բանալու անհաճոյ նիւթին վրայ։ Առաջ ունեցած էր այդ համարձակութիւնը, երբ տակաւին իրազեկ չէր իրենց երկուքին ալ դժբաղդութեան ու կը փափաքէր ժամ առաջ իմանալ ճշմարտութիւնը։ Հիմայ որ տեղեակ էր այդ ճշմարտութեան, կը վախնար հրահրելէ տակաւին հրակէզ եղող մոխիրները, ուրկէ կայծ մը կրնար ցատկել ու կործանած երջանկութենէն կանգուն մնացած մասն ալ քանդել։

Եզական կերպարանափոխութիւն մը առաջ եկած էր կոմսուհիին մէջ։ Իր սէրը փոխուած կը գտնէր։ Միշտ հզօր էր ան, բայց ո՛չ միեւնոյնը։ Ներողամտութենէ, քաղցրութենէ ու կարեկցութենէ բաղկացած էր այդ սէրը։ Բնաւ նախանձ, յուսահատութիւն չէր զգար, խոր տըխրութեան մը մէջ կը թաղուէր իր սիրած մարդուն տառապանքը տեսնելով, ու կը փափաքէր հանդարտեցնել զայն։ Չէր կրնար ենթադրել որ Արման սիրէր Լիւսին ու մոռնար զինքը։ Բայց զայրոյթ չէր զգար իր ամուսնին դէմ։ Կ'ուզէր որ Արման իր վիշտը յայտնէ։ Կը զգար թէ սիրոյ գանձեր կային անոր մէջ, որով պիտի կրնար մոռնալ ընել զայն ու մեղքնալ։ Անզգալիօրէն, կնոջական սէրը մայրական գորովի մը կը փոխուէր, ու Արման՝ իր աչքին՝ տղայ մը կը դառնար, որուն վիշտը կը խանդաղատեցնէր զինքը, քան թէ ամուսին մը՝ որուն վիշտը ցաւ պիտի պատճառէր։

Բայց կոմսին խրոխտ ընթացքը անկարելի կը դարձնէր ամէն մխիթարութիւն։ Հպարտութիւն կը զգար, կոմսուհիին ցոյց տալով հանդարտ դէմք մը։ Ամէն օր, երկու ժամ ինքզինքը կը զսպէր կնոջը ներկայութեանը։ Ու իր անձին դէմ առանձին մնացած ատեն կամքը բոլորովին կը ձգուէր ու ըրած ճիգերը ապարդիւն կը մնային։ Բնաւ մտքէն չէր անցըներ Բարիզ դառնալ, եւ ոչ ալ մարդ հրաւիրել կ'ուզէր, իր ձանձրոյթը մոռնալու համար։ Իր տխրութիւնը ամէն զբօսումէ աւելի կը նախընտրէր. անով կը սնանէր ու կը գինովնար։ Լիւսին սիրելէ առաջ եկած տառապանքը վայելք մըն էր անոր համար։

(Շարունակելի)

յարաբերական տարբերութեան նկատմամբ։

Բոլոր այս իրողութիւններուն հանդէպ, գերագանցօրէն շահեկան եւ ուշագրաւ կը համարիմ ներկայացումը ա՛յն բացառիկ դէմքերուն, որոնք ամէնէն չինիչ ու թելադրիչ հակադրութիւնները կը մարմնացնեն, այս կամ այն ռամկական թիւր ըմբռնումներուն հանդէպ, զորս վտարել, ջնջել հարկ է։ Իբրեւ ուսեալ-հարուստ՝ Մելքոն Ճանթէմիրեանի ինքնութենէն յետոյ՝ շատ յարմար կը գտնեմ ճիշդ անոր քով դնել ուսեալ-արհեստաւորի մը հազուադէպ դիմանկարը, հակիրճ գիծերով երեւան բերելով անոր ակնառու յատկանիշները, զորս իր վրայ կը խտացնէ՝ այնքան խնկարկօրէն ազնիւ երիտասարդ մը, Յարութիւն Պօյաճեան։

Ապագայի առաջին հիմնարկէքը՝ փորձած է ուսուցչական անկայուն ասպարէզին վրայ. բայց տեսնելով թէ ան չպիտի յարմարէր իր խառնուածքին, կը ձգէ վերջնապէս ու կը ձեռնարկէ աւելի դրական զբաղումներու։ Այս պարագան կ'ուզէի չնշել, իբրեւ առաջին գիծն իր նկարագրին, — քանի որ առած կարգ անցած է թէ՛ կղերականութեան հետ վարժապետութիւնն ալ պատրաստ կղլուած մըն է շատ հեղ դասալիք ոչնչութիւններու, մէկ կողմ առնելով բո՛ւն իսկ իրենց գործին մարդիկը։ Ուստի այս տեսակ թելյատու պայմաններէն դժգոհիլ՝ եւ ինքզինքը դուրս նետել անոնց սահմաններէն, ինքնաբոյն արժանիք մը կ'ենթադրէ արդէն, ինչ որ իր արդի դիրքը հիմնակէտը կը դառնայ ապահովապէս։ Երկրորդ՝ բայց ո՛չ նուազ ակներեւ յատկանիշն է՝ արհեստաւորներու խաւարամուտ աշխարհին մէջ իր ինքնութիւնը կարենալ պահպանելը, առանց ազդուելու ռամկութեան յարատեւ չփումներէն։ Արհեստին ալբոութենը կը ոչսի նո՛յն այնպիսի ընկերակցութիւններու հետ՝ որոնց ըմբռնումները պարզեցինք յօդուածիս առաջին մասով։ Բայց իբրեւ ուսեալ եւ սուր իմացականութեան տէր՝ քիչ առեննէն կ'իւրացնէ մեքենագործութեան անմատչելի գաղտնիքներն իսկ, եւ կ'առաջնոյ, ապրանար թողելով արհեստակից յաւիտենական գործաւորները։ Ու մինչ միւսները, օրական պարէնի ապահովումով, կը քնանան իրենց խորունկ տգիտութեան մէջ, ինք մշակուած մտքի նորանոր ձգտումներով զաղանեւած, բարգաւաճումի բարձրագիր աստիճանները կը յառի։ Հիմա բոլորովին ա՛նջատ դիրք մը ունի արդէն, արհեստական աշխարհի թոհ ու բոհերէն զե՛րծ, ու կը գտնուի նոյն իսկ նոսմին վրայ՝ ապառնի այնպիսի ակնկալութիւններու, որոնք անոր գործաւորներու խարխափումին առջեւէն վրիպած են միշտ։ Ահա՛ւասիկ ուսման եւ արհեստին յարաբերական անհրաժեշտութիւնը։

Միայն այսքան չէ՛, սակայն, ինչ որ կը վիճակուի ուսեալ-արհեստաւորին։ Յ. Պօյաճեան, գործնական միջավայրէն դո՛ւրս ալ՝ կը զատուի ռամիկ ընկերակցութենէն, փնտռելով մինչեւ իսկ ամէնէն զարգացած դասակարգերէն։ Ու մինչ միւսները, օրուան ֆիզիքական յոգնութիւններէն ջլատուած՝ իրիկունէ իրիկուն Բադաբին կը դիմեն թմրութեան նոր խաւ մըն ալ աւելցնելու համար, աղէն անզած, իրենց ա՛նկենդան միտքերուն վրայ, — ինք լիապէս կ'ըմբոշխնէ հոգեկան հազուագիւտ վայելքներ, գեղարուեստի կամ ուսման հաճելի պարապումներով, եւ կամ ընկերային շրջանակներու մէջ, ուր իր ներկայութիւնը՝ կենդանութեան [illegible] աղբիւր կը դառնայ։ Գործատունին մէջ, հալւող, հնարամիտ ու գործունեայ այս երիտասարդը, վառվռուն, արագան ու խայթող կենցաղագէտ մը կը դառնայ, հաւաքոյթներու պահուն, ուր խօսքի նիւթին սպառած պահուն, երբ օդին, անձրեւին ու շուկային կրկնուած քաղքըքուքներովը կը սկսի տափակնալ, անտանելի դառնալ ժամանցը, ինք կը փրկէ ամէն ինչ, անակնկալ նրբամտութեան մը հծէնը քակելով։ Շատ լաւ խօսող մըն է ինքը, բնապէս օժտուած այդ ձիրքով, որ մտքի մշակումին համեմատութեամբ՝ աւելի փայլած է տակաւ։ Ասոր հետ՝ չմոռնանք պարապոյ ժամերու առանձին զբաղումներն ալ, ընթերցումներու զուգորդուած դաշնակ եւ լուսանկարչութիւն։ Ու կը տեսնենք թէ՛ ուսումին հաճոյ ազդեցութեամբ, արհեստն իր գերծանը կատարելութեանը հասնելէ զատ՝ մե՛րը փրկուած է չքացումէն, եւ աւելի եւս արհեստաւորին նկարը։

Պիտի չզարմանա՞ք, երբ ըսեմ նաեւ թէ՛ ուսուցչութեան բեռն իր ուսերէն վար նետող այս երիտասարդը՝ յետոյ մէկը կ'ըլլար ա՛յն անձերէն, որոնց կը պարտի Տիարպէքիր՝ կրթական իր նոր թուականին ծագումը։ Ա՛յս իսկ լրացուցիչներէն է՝ խառնուածքի այն երանգին, զոր չնշտեցինք վերը։ Խալֆեյական խմորներէն առքի փոյին թեթեւող կրթութին է, ուրեմն ու պատրաստ՝ անձամբ ժամանակելու կրթական յառաջդիմութեան ձգտող ամէն ձեռնարկներու։ Երկու տարուան բազմիսուբ ջանքերէ յետոյ, հիմա թէեւ հարկ եղած է դէթ առժամապէս անջատուիլ նորակազմ ժողովէն, բայց իրականին մէջ՝ իր բաժինը չի՛ խնայիր, դպրոցական բարձացուած բարգաւաճումին օժանդակելով։

Վերջացնելէ առաջ, չմոռնանք թէ, միակ թերութիւնը, որ թերեւս չտեսնուի համար աններելի թուած է,— իր ինքնատիպ ինքնատիրութիւնն է, եթէ կարելի ըլլար սակայն այս սխալ հասկցուած բառով որակել ճշմարիտ արժանիքներու տեսակ մը ցոլացիկ անկեղծութիւնը։ Զամքսուիր իմ մասիս յայտարարելու նո՛յն իսկ ամէնէն համակիր վերաբերումս, այսպիսի երեւոյթի մը հանդէպ։ Իր բոլոր ձիրքերուն անխուսափելի նուիրագործո՛ւմն է ասիկա, առանց որուն պիտի տխսուալի սրտանց՝ բացառիկ դէմքին բովանդակ յատկանիշները։ Արժանաւոր անձի մը չափաւոր հպարտութիւնը, հեռու՝ գռեհկութեան գռեհիկ սահմաններէն, վաւերական է փնտռուած անկեղծութեան մը եւ սուրբ ինքնութեան չափանիշը միանգամայն, որ պարագայական դիմակներու պէտք չունի՛ ընկերային վաստակութիւններ շահագործելու համար։

Եւ տեսութիւն՝ ուսման անմխտելի կարեւորութիւնը՝ արհեստներուն զուգընթաց։ Բայց ուսումնական-հարուստներու եւ ուսեալ-արհեստաւորներու ա՛յսքան ցանցառ դէմքեր կրցա՞ծ են բարերար ազդեցութիւն ընել արհեստաւոր դասակարգին անդրջրհեղեղեան բարքերուն վրայ։ Կարեւորն ա՛ս է։ Կարելի պիտի ըլլա՞յ վերջապէս ջնջել նախապաշարումի թանձր լճացումը, որուն վրայ խօսեցանք վերերը, եւ անոր տեղ հաստատել հետզհետէ ուսումնական զարգացումի գերակշիռ անհրաժեշտութիւնը, արհեստական ասպարէզներուն համար։

ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

Տիարպէքիր

Արտաքին Լուրեր

ԽԱՂԱՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Նոպէլի մրցանակը.— Տեսակցութիւն մը Պ. Քրեմըրի հետ.— Շահեկան յայտարարութիւններ.— Քարնէկիի նամակը։

Լոնտոն, 28 դեկտ.— (Մաթէնի թղթակցէն).— Այն միջոցին երբ քաղաքակիրթ աշխարհը կը թնդայ «խաղաղութեան եւ բարեացակամութեան» խօսքերով, շահեկան համարեցի տեսակցիլ այն տեսակ անձի մը հետ որուն ամբողջ կեանքը գաղափարներու անընդհատ տարածում մը եղած է միջազգային խաղաղութեան եւ ժողովուրդներու միջեւ խաղաղութեան համար։ Այդ անձն է Պ. Ուիլեմ Քրեմըր, անգլիացի երեսփոխան, որուն երկու շաբաթ առաջ տրուեցաւ Նոպէլի խաղաղութեան մրցանակը։ Վերջերս շատ խօսուեցաւ այդ անձին վրայ։ Պ. Քրեմըր սապէս խօսեցաւ.

«Աւելորդ է ձեզի ըսել թէ որքան ուրախ եմ Ֆրանքօ-իտալական դաշնադրութիւնը կնքուելուն համար։ Գիտէք թէ կրնայինք վստահ ըլլալ անոր, բայց կատարուած իրողութիւնը առիթը ընծայեց ինծի խիստ ուրախ Ծնունդ մը տօնելու։ Հոկտ. 14ի անգլօ-ֆրանսական դաշնադրութիւնը ստորագրուելուն հետեւեալ օրն ձեր լրագիրն կ'ըսէր թէ երկու տէրութեանց կողմէ տրիպոլիք երկիրներու տուած օրինակը դաշնադրութենէն աւելի կարեւոր է։ Այդ կարծիքը որուն կատարելապէս համամիտ եղայ, բոլորովին ճշմարիտ էր։ Տեսէք. Ֆրանքօ-իտալական դաշնադրութիւնը ստորագրուած եւ անգլօ-իտալական դաշնադրութեան ստորագրութիւնն ալ մօտալուտ է։ Շուէտ-Նորվեկիոյ արտաքին գործոց նախարարն ալ կը պատրաստէ անգլօ-սքանտինաւեան դաշնադրութիւն մը։ Տանիմարքայի ու Հոլանտայի մէջ ուժգին եւ անդիմադրելի շարժում մը կայ Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի հետ դաշնադրութիւններ կնքելու համար։ Մ. Նահանգաց մէջ անգլօ-ամերիկեան դաշնադրութեան մը կնքումը հաւանական կ'երեւայ։ Ահաւասիկ նամակ մը զոր ստացայ Պ. Անտրիւ Քարնէկիէ.—

«Կը փութամ շնորհաւորել ձեզ։ Գիտէք թէ Ուաշինկթըն պիտի ուղեւորիմ յունուար 12ին, հոն ներկայ գտնուիլ միթինկի մը որ կը վերաբերի գաղափարներու տարածման Անգլիոյ հետ իրաւարարական դաշնադրութիւն մը կնքելու համար։ Ամէն բան խրախուսիչ է։ Շատ օրէնսգէտներ բարի դարձած պիտի մաղթեն դաշնադրութեան մը որոնք կը հակառակէին երբ այդ մասին մեր առաջին ջանքերը կ'ընէինք»։— Ինչ առեւէն իրաւարարական դաշնադրութիւններ պիտի ունենանք բոլոր երկիրներուն հետ։ Միայն Գերմանիա մեկուսի կը մնայ։ Գերմանիա, ինչպէս իր պատուիրակները յայտարարեցին, քանի մը ամիս առաջ Վիէննայի համաժողովին մէջ, չուզեր մասնակցիլ իրաւարարութեան սկզբունքներուն։ Այսու հանդերձ պիտի յաջողինք ներմուծել քաղաքակիրթ ժողովուրդներու միտքին մէջ թէ պատերազմը անցեալ բարբարոսութեանց մէկ մնացորդն է, թէ մեր ժամանակին չի յարմարիր, եւ թէ Լա Հէյի դատարանը պատրաստ է կարգադրելու ժողովուրդներու միջեւ ծագած վէճերը, ինչպէս իւրաքանչիւր քաղաքի մէջ դատարաններ կան անհատներու միջեւ ծագած վէճերը կարգադրելու։ Ամէն անոնք որ ինծի պէս մաքառեցան պատերազմին եւ սպառազինութեանց դէմ, իրաւունք ունին գոհ ըլլալ իրենց կատարած գործին համար։ Ամէն բան լաւ կ'երթայ։ Ապագան մերն է՛ խաղաղութեան մարդերուս։ Պիտի բաւականանք յամրաբար ընթանալով, առանց աճապարելու եւ առանց ուժգին կերպով գործելու։ Քանի որ ժողովուրդները իրենց յարգանքը կը մատուցանեն ընդհանուր իրաւարարութեան սկզբունքին, մեր յառաջիկայ գործն է սպառազինմանց կասելը։ Գործը շատ դժուար է եւ բաւական ժամանակի կարօտ, գիտեմ, սակայն վստահ եմ նաեւ թէ երկու, երեք, հինգ, տասը տարիէն պիտի յաջողինք, որքան վստահ եմ որ վաղը առաւօտուընէ ծագելուն։ Քանի մը ամիսէն միթինկ մը պիտի գումարուի Բարիզի մէջ՝ տեսնելու արդէն ձեռք բերուած յաջողութիւնը եւ այդ գումարման մէջ Անգլիացիներ ու Ֆրանսացիներ պիտի վիճաբանինք սպառազինութիւնները կասեցնելու մեծ խնդրոյն վրայ։

ՖՐԱՆՍԱ

Երեսփ. ժողովին ատենապետը.— Հրաժարականը.— Հաւանական ընտրելիներ.— Զինուորական ծառայութիւնը.— «Ռատիոմ»ը։

Բարիզ, 29 դեկտ.— Պոլսոնեալս կը ծանուցանէ թէ Պ. Լէոն Պուրժուա կը հրաժարի Երեսփ. ժողովին ատենապետութեան ընտրելութենէ յառաջիկայ նստաշրջանին համար։ Պ. Լէոն Պուրժուա կիրակի օրը գրած էր իր բարեկամներէն՝ Պ. Սարրիէնի որ ձախակողմի խումբերուն պատուիրակութեան նախագահն է, թէ իր որոշումը անդառնալի է։ Պ. Սարրիէն Պ. Լէոն Պուրժուայի այդ որոշումը հաղորդեց ձախակողմի խումբերուն պատուիրակներուն։ Այդ հրաժարումը բաւական յուզում պատճառեց Ծերակոյտին ու Երեսփ. Ժողովին շրջանակներուն մէջ։ Ընդհանուր խօսակցութեան առարկայ էր թէ ո՛վ պիտի յաջորդէ անոր։ Ընդհանուր կարծիքի մը նայելով, Պ. Հանրի Պրիսոն հաւանական ընտրելին չի նկատուիր Երեսփ. Ժողովին ատենապետութեան պաշտօնին, վասն զի ձախակողմի քանի մը խումբերուն պետերը եւ մանաւանդ ընկերվարականները նպաստաւոր չեն Պ. Հանրի Պրիսոնի ընտրելութեանը։ Կը խօսուի նաեւ, Պ. Տումէրկի վրայ, Պ. Էթիէնի վրայ, չի բայց յուսացուիր որ յաջողի։ Մեծամասնութեան խումբերը այսօր կը գումարուին Պ. Լէոն Պուրժուայի յաջորդ մը գտնելու խնդրոյն համար։

—Երեսփոխան Պ. տը Լանըսան, ծովային նախկին նախարար, ծրագիր մը մատոյց, առաջարկելով որ զինուորական ծառայութիւնը տասնըութ ամիս ըլլայ, փոխանակ երկու տարիի, ինչպէս քուէարկուած է Ծերակոյտը։

—Ռատիոմի եւ անոր աշխատողներուն համար քաջալերութիւնները կը շարունակուին մեծ եռանդով։ Մաթէնի կողմէ Պ. տ'Արսոնվալի տրուած երեսուն հազար ֆր.էն եւ Պ. Օզիրիի մրցանակէն Պ. ու Տիկին Քիւրիի տրուած 60,000 ֆր.էն ետքը, Պ. Մէսլ Ռիշար ծրագիր մը մատուցանելով Երեսփ. Ժողովին 150,000 ֆր.ի վարկ մը առաջարկեց՝ ռատիոմի գիտական խուզարկութեանց համար։

—Վերջին լուրի մը նայելով, Պ. Լէոն Պուրժուայի հաւանական ընտրելիներն են Պ. Հանրի Պրիսոն, Էթիէն, Սարրիէն ու Տումէ։

ՔԱՆԱՄԱՅԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ռէյէս զօրավար.— Ապարդիւն բանակցութիւններ.— Քօլոմպիոյ պարտքը։

Նիւ-Եորք 28 դեկտ.— Ուաշինկթընէն առնուած հեռագիրներու նայելով Ռէյէս զօրավարը յայտարարեր է թէ որ եւ է վերջնագիր չէ տուած Մ. Նահանգաց։ Ըսեր է որ բողոքներ պարունակող գիր մը տուած է, դիմում ընելով Մ. Նահանգաց արդարասիրութեան զգացումներուն։ Նուազ նպաստաւոր տպաւորութիւն մը գործած էր այն գաղափարը թէ Քօլոմպիա վերջնագիր մը ուղղած է Մ. Նահանգաց. Ռէյէս զօրավարին մեկնումը։

—Այս իրիկուան հեռագիրները կ'ըսեն թէ Ռէյէս զօրավարը եւ Պ. Հէրրան, Քօլոմպիոյ դեսպանը, կը պատրաստուին փակել Քօլոմպիոյ դեսպանատունը եւ մեկնիլ։ Գիտեն թէ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյի պատասխանը նուազ նպաստաւոր հանգամանք մը պիտի ունենայ։ Միշտ մարտանաւերու եւ զինուորներու շարժում մը կայ դէպ ի Բանամա։

—Բանամայի պետութիւնը ելմտական պարտաւորութենէ մը աւելի իբրեւ քաղաքական նպաստաւորում մը յանձն առաւ Քօլոմպիոյ պարտքէն իր բաժինը՝ այսինքն մէկ միլիոն ոսկի չափ։ Պ. Պիւնօ-Վարիլլա այդ որոշումը հաղորդեց Անգլիոյ դեսպանին, քանի որ պահանջատէրերուն մեծ մասը անգլիացի է։ Բանամա այդ կերպով է որ շնորհակալութիւն կը յայտնէ Անգլիոյ, զինքը ճանչցած ըլլալուն համար։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզի ռուսական նոր դեսպանը.— Յանձնարարագիրներու մատուցումը.— Նախագահին ու դեսպանին ճառերը։

Բարիզ 28 դեկտ.— Ռուս դեսպան Պ. Նէլիտով, այսօր, իր յանձնարարագիրները նախագահ Պ. Լուպէի մատուցանելուն առթիւ սա բանախօսութիւնը արտասանեց.

«Պ. Նախագահ,

«Ռուսիոյ Վեհ. Կայսրը բարեհաճած ըլլալով իր արտասովոր ու լիազօր դեսպանը կարգել զիս Ֆրանսական կառավարութեան մօտ, պատիւ ունիմ Հանրապետութեան Պ. Նախագահին մատուցանելու կայս. այն գիրերը որոնք իմ պաշտօնս կը հաստատեն։ Կայսրը, օգտուելով սա առիթէն, այդ բարձր պաշտօններուն կոչելով զիս, հաճեցաւ յանձնարարել ինծի Ձեր Վսեմութեան մօտ թարգման կանգնիլ իր անկեղծ բարեկամութեան զգացումներուն. Նաեւ Ֆրանսայի նկատմամբ տածած մեծ համակրութեան։ Միանգամայն հրամայեց ինծի բոլոր ջանքերս նուիրել պահպանութեանը եւ զարգացմանը այն մտերմական կապերուն որոնք կը միացնեն մեր երկու երկիրները, որոնց դաշնակցութիւնը, անոնց քաղաքական շահերուն իբրեւ երաշխաւորութիւն ծառայելով, թանկագին գրաւական մըն է խաղաղութեան պահպանման համար։ Այդ տեսակ պաշտօն մը ստացած ըլլալովս, երջանիկ պիտի ըլլամ, նախորդիս պէս կարենալով բոլոր ջանքերս նուիրել այդ նպատակին, այն յոյսով թէ, յաջողելու համար, պիտի վայելեմ բարեացակամ աջակցութիւնը Ֆրանսական կառավարութեան եւ անձնական վստահութիւնը Հանրապետութեան Պ. նախագահին։»

Պ. Լուպէ սապէս պատասխանեց.

«Պ. դեսպան,

«Շատ հաճելի է ինծի ձեր ձեռքէն առնել այն գիրերը որոնցմով Ռուսիոյ Վեհ. Կայսրը զձեզ արտասովոր ու լիազօր դեսպան կը կարգէ Հանրապետութեան կառավարութեան մօտ։ Ֆրանսա ուրախութեամբ պիտի առնէ նոր հաւաստիքը այն համակրութեան որ իրեն նկատմամբ կը տածէ մեծանուն վեհապետը, որուն նկատմամբ Ֆրանսա ալ համակրութիւն կը տածէ։ Եւ այս կառավարութիւնը որ կը ճանչնայ Ֆրանսայի զգացումները, միշտ պիտի աշխատի զարգացման այն մտերմական դաշնակցութեան, որուն մէջ մեր երկու երկիրները գտած են ապահովութիւնը իրենց շահերուն, ազատութիւնը իրենց համախորհուրդ քաղաքականութեան, եւ աշխարհ ալ՝ տիեզերական հաւասարակշռութեան էական տարր մը եւ խաղաղութեան համար գրաւական մը։ Ուստի ձեր մեծանուն նախորդին պէս դուք ալ կրնաք վստահ ըլլալ Հանրապետութեան կառավարութեան համակրանքին ու մտերմական աջակցութեանը։ Բարեկամութիւնս կայսեր համար, որուն ընտրութեանը արժանացած էք ձեր երկարատեւ եւ փայլուն ծառայութիւններովը, ձեր մասին երաշխիք մըն է անձնական վստահութեանս համար։»

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

Բանակցութիւններ.— Կարծիքներ.— Պատերազմական պատրաստութիւններ.— Ճապոնի մէջ։

Լոնտոն, 28 դեկտ.— Լրագիրները Լոնտոնի ճափոնական դեսպանատան մէկ զեկոյցը կը հրատարակեն, մամուլին ուղղուած։ Այդ զեկոյցը սա գլխաւոր պայմանները կը պարունակէ այն վերջին ծանուցագրէն, որ Ճափոնի կողմէ Ռուսիոյ տրուած է։ Այդ պայմանները հետեւեալներն են.—1. Ռուսիոյ կողմէ բացորոշ ճանչցում Քորէայի ու Չինաս հողային ամբողջութեան։ 2. Ամէն երկիրներու հետ միեւնոյն վարմունքը եւ բաց դուռի դրութեան ընդունելութիւնը Քորէայի ու Չինաս մէջ։ 3. Մասնաւոր կարգադրութիւն Մանչուրիոյ մասին։ Ցաւալի է թէ այս պայմաններուն վրայ համաձայնութիւն գոյանայ։

—Քանի մը անգլիական լրագիրներու բաժին նայելով Լոնտոնի ճափոնական դեսպանը, երէկ, այցելութիւն տուեր է պատերազմական պաշտօնատունը։ Այդ այցելութեան միջոցին, որ քսան վայրկեան տեւեր է, դեսպանը կարեւոր լուր մը հաղորդեր է իր կառավարութեան կողմէ։

—Անգլիական լրագիրները կը յայտարարեն թէ Ճափոն յունուար 10ին որոշած է վերջին պայմանաժամը, ռուս կառավարութեան պատասխանը ընդունելու եւ նկատի առնելու համար, աչքի առջեւ ունենալով Ռուսիոյ կողմէ եղած անդրին պատրաստութիւնները։ Միւս կողմէ Մորնինկ Բոսթ կը հերքէ այս լուրը եւ կ'ըսէ թէ Լոնտոնի ճափոնական դեսպանը ո եւ է պայմանաժամ չէ սահմանած, Ռուսիոյ տալիք պատասխանին համար։ Բէքինի դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ պատերազմ տեղի պիտի ունենայ, Ճափոնի ժողովրդեան ցոյց տուած գրգռութեան պատճառաւ։ Չինաս պատերազմական դիւանը այլեւայլ փոխարքաներէ տեղեկութիւն ուզած է՝ տրամադրելի զինուորներու մասին։ Բայց ազդեցիկ պաշտօնատարները վճռապէս որոշած են Չինաս չէզոքութիւնը պահել պատերազմի ատեն։

—Թօքիոյի եւ Բեդերսպուրկի կառավարութիւնները պատերազմ չեն ուզեր, բայց իրարու փոխադարձ մտադրութեանց եւ ապագայի մասին ունեցած տեսադրութիւնները կը ստիպեն զիրենք պատրաստուիլ։ Ռուսիա պաշար կը մթերէ. ամերիկեան լրագիրներու խօսքին նայելով, պահածոյ ապրանքներ ըրեր է Մ. Նահանգներ։ Այս ապրանքներէն առաջինը, մեկուկէս միլիոն լիտր պահածոյ միս, յունուար 22ին յանձնելի է Սան-Ֆրանչիսքոյի մէջ, իսկ երկրորդը, մէկ միլիոն լիտր, յունուար 26ին յանձնելի նոյն քաղաքին մէջ։ Ռուսական շոգենաւեր պիտի առնեն այդ միսերը, Ծայրագոյն Արեւելք փոխադրելու համար. Թերեւս տարեկան գնումներ ըլլան ասոնք, որ արդի կացութեան պատճառաւ ուշադրութիւն կը գրաւեն։

—Քոմուրա կոմսը, Թօքիոյի անգլիական ներկայացուցչին հետ տեսակցութեան մը մէջ ըսեր է թէ ճափոնական նաւատորմին շարժումները անցեալ տարուան ռազմափորձերուն կրկնութիւնն են, թէեւ վրդովիչ հանգամանք մը տրուած ըլլայ անոնց։ Տէյլի Քրոնիքլի բաժին նայելով, արժանթինեան երկու նաւեր, Մորէնօ ու Ռիվատավիա Ճափոնի կողմէ գնուեր են։

— Բէքինէ կը հեռագրեն թէ Եուան-Շի-Քայ կը բանակցի Ճափոնի հետ, մէկ միլիոն թաէլի զէնք ու ռազմամթերք գնելու համար։ Ճափոն ուզուած քանակութեամբ ռազմանիւթերը կրնայ յանձնել, եթէ հին դրութեամբ զէնքեր ընդունին Չին։ Հաւանական է որ Եուան-Շի-Քայ Աւստրիոյ ու Ռուսիոյ դիմէ։

— Բէքինի ռուսական դեսպանը տեսակցութեան մը միջոցին յայտարարեր է թէ Մանչուրիոյ պարպումը տեղի չէ կրնար ունենալ Ճափոնի հետ կատարուած բանակցութիւնները աւարտելէ առաջ. եթէ ո՛չ Ճափոնցիները առիթէն օգտուած քաղելով՝ Մանչուրիա կրնան արշաւել։ Մնաց որ, հիմա շատ ցուրտ ըլլալուն համար դժուար է զինուորները ետ քաշել, որովհետեւ բացօթեայ պիտի մնան անոնք զօրանոցներու չգոյութեան պատճառաւ։

— Չինական կառավարութիւնը այնքան կը վախնայ պատերազմի մը խառնուելէ որ կը նախընտրէ Մանչուրիոյ տէր դարձած տեսնել Ռուսիան։ Մուքտէնի զինուորական ռուս հրամանատարը թաթար զօրավարին հրամայեր է քաղաքապահ զօրքին ձեռքէն առնել զէնքերը։ Զօրավարը հնազանդեր է, բայց զինուորները կը պահեն զէնքերնին։

— Այս առտու արտասովոր նիստ մը գումարելով Մասնաւոր Խորհուրդը, իր հաւանութիւնը յայտնեց այն առժամեայ հրամանագրին, որուն համաձայն պիտի սկսին Սէուլէն Ֆիւզան երկաթուղիին շինութիւնները։ Նաեւ վճռաբանութեան ենթարկուեցաւ այդ երկաթուղիի գիծը պաշտպանելու պէտքը։

— Կը կարծուի թէ Ռուսիա եթէ ետ չառնէ իր ըրած առաջարկները, Ճափոն անմիջական միջոցներ ձեռք պիտի առնէ, Քորէայի մէջ իր շահերը պաշտպանելու համար, առանց պատերազմի համարժէք նկատուելու իր այս ընթացքը, որովհետեւ Ռուսիա համամիտ է Ճափոնի, Քորէայի մէջ խաղաղութիւնը չվրդովելու համար։

ԾԱԽՈՒ ՄԱՐՏԱՆԱՒ

Արժանթինի մարտանաւը Ճէնովայի մէջ.— Խորհրդաւոր գնող մը — Բանակցութիւններ,

Լոնտոն, 28 դեկտ.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ Պուէնոս-Այրէսէն առնուած հեռագրի մը նայելով, Արժանթինի Մորէնօ եւ Ռիվատավիա մարտանաւերը 7,500,000 տոլարի ծախուեր են, Պ. Պ. Անթոնի Կիպս եւ Ընկերութեան կողմէ։ Նոյն հեռագիրը կը յարէ թէ բուն իսկ գնողը յայտնի չէ։ Այդ երկու մարտանաւերը Ճէնովայի մէջ շինուած են Արժանթինի կառավարութեան հաշւոյն։ Ինչպէս կը յիշուի, ամէէ առաջ Արժանթին ու Չիլիի միջեւ կնքուած համաձայնութեան առեն, որոշուած է նաեւ որ երկու երկիրները չաւելցնեն իրենց մարտանաւերուն թիւը։ Արդ, Չիլիի երկու մարտանաւերը Անգլիոյ ծախուած ըլլալով, Արժանթինի երկու մարտանաւեր ալ պէտք էր ծախուէին։

Ճէնովա.— Արժանթինի երկու մարտանաւերուն գնման բանակցութիւնները կը շարունակուին անգլիական այն միեւնոյն տանը հետ որ Չիլիի մարտանաւերը գնեց։ Վաճառումը տակաւին վերջնական չէ։

ՎԱՏԻԿԱՆ

Պապին մէկ նամակը ու նոր հրամանագիրը.— Պատուէրներ եկեղեցական երաժշտութեան մասին։

Հռոմ, 28 դեկտ.— Օսսէրվաթօրէ Ռոմանօ, երէկ, հրատարակեց Պապին կողմէ Հռոմի կարտինալ փոխանորդին ուղղուած նամակը եւ այն հրամանագիրը, որով մանրամասն հրահանգներ կուտայ եկեղեցական երաժշտութեան կիրառման մասին։ Պիոս Ժ. կը պատուիրէ որ կրօնական պաշտամունքներու ընկերացող երաժշտութիւնը զուտ կրօնական հանգամանք մը ունենայ։ Անիկա տիեզերական պէտք է ըլլայ, իւրաքանչիւր ազգի մասնաւոր արտադրութեանց յարմարցուելով։ Պապական այդ հրամանագիրը կ'արգիլէ հասարակ լեզուին գործածութիւնը եկեղեցական երաժշտութեան ու պաշտամունքներու մէջ. Նաեւ չի թոյլատրեր կիներու մասնակցութիւնը այդ երաժշտութեան եւ կը պատուիրէ անոնց տեղ տղաք գործածել։

ՍՈՄԱԼԻԼԷՆՏ

Անգլիական արշաւախումբին նահանջը.— Երկու կողմի կորուստները։

Լոնտոն, 28 դեկտ.— Անգլիական արշաւախումբը ետ մղուեցաւ Սոմալիլէնտի մէջ։ Բէյնս զօրապետ ամսոյն 18ին մեկնած էր Պէմալէն, 600 հոգիէ եւ 300 ուղտէ բաղկացած խումբով մը, յանկարծակիի բերելու համար թշնամի նոր գերուած զօրքեր, որոնց մասին լուր առած էր թէ Ճիտտալիի մէջ համախմբուած են։ Անգլիական արշաւախումբը ամսոյն 19ի առտուն հասաւ Ակաբտի փոքրէ մը յետոյ, Սոմալիներու կեդրոնը հասնելու համար, զօրապետը հրամայեց միեւնոյն ատեն յարձակում գործել թէ՛ անոնց կեդրոնին եւ թէ կողին վրայ. բայց թշնամին բազմաթիւ էր։ Անգլիացիները չորս կողմէ պաշարուելու վախով, ետ քաշուեցան ու իրենց պահեստիներուն՝ Պիքանիրեաններու հետ միացած՝ նոր յարձակում մը ըրին, բայց իմանալով որ թշնամին օգնական զօրքի կը սպասէր, ետ քաշուեցան։ Թշնամիին կորուստն են 80 մեռեալ եւ 100 վիրաւոր, իսկ Անգլիացիներունը՝ 2 մեռեալ եւ 4 վիրաւոր։

ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆ

Գամ մը շնչառական ցնցուղի մէջ.— Վիրաբուժականնարտար գործողութիւն մը.— Ելեկտրականութիւն եւ մագնիս։

Բարիզ, 28 դեկտ.— Տօքթ. Լէրնուայիէի հիւանդանոցին մէջ, Սէնթ-Անթուանի, վիրաբուժական խիստ կարեւոր գործողութիւն մը կատարուեցաւ։ Օթոցարար մը ութը սանթիմէթր երկայնութեամբ գամ մը կլլած էր, գամը մնացած էր ցնցուղներուն մէջ։ Վիրաբոյժները այդ գամը դուրս հանեցին սա պէս.— Նախ խոչափողը ճեղքուեցաւ, քանի մը օր հիւանդը հանգիստ թողուեցաւ։ Յետոյ վիրաբոյժները սկսան խուզարկել գամը՝ ցնցուղներուն մէջ։ Տօքթ. Կիլէ տասը միլիմէթր տրամագիծով եւ քսանը հինգ մէթր երկայնութեամբ խողովակիկ մը մտցուց ալ ցնցուղին մէջ, յետոյ երեք հատ եւս ցնցուղներուն զանազան ճիւղերը։ Երրորդին մէջ կ'երեւար գամին գլուխը։ Ելեկտրական-մագնիսը մտցուեցաւ, որուն հետ դուրս հանուեցաւ գամը։ Գործողութիւնը հինգ վայրկեան տեւեց։ Օթոցարարը ազատեցաւ եւ հիմա խոչափողին վէրքը գոցուելու վրայ է։ Այդ կերպով նոր ու անվրէպ դրութիւն մը գտնուած է շնչառական խողովակներէն օտար մարմինները դուրս հանելու համար։ Խոչափողը ճեղքելու գործողութեան ալ պէտք պիտի չմնայ եւ ցնցուղները կոկորդին չափ դիւրաւ պիտի քննուին։

ԲԱՂԴԱԽՆԴԻՐ ՄԸ

Խարդախ ու կեղծարար.— Մեծաքանակ գումար մը շորթուած.— Գումարը անյայտացած։

Հռոմ, 28 դեկտ.— Բաղդախնդիրի դերերէկ տիպար մը մտերս Վենետիկի եղեռնադատ ատեանին առջեւ պիտի դատուի իբրեւ խարդախ ու կեղծարար։ Այդ անձը օր մը իջեւանեցաւ Տանիէլի օթէլը՝ նշանաւոր ու մեծահարուստ ուղեւորի մը երեւոյթով։ Հոն իր անունը ստորագրեց Սէմ Հիլլ, Նիւ-Եորքէն։ Հետեւեալ օրը քսան հազար ֆր.ի չափ արուեստական առարկաներ ապառիկ գնել ետքը, Վենետիկի Պանքան ներկայանալով «չէք»ի մը փոխարէն 50,000 ֆր. գանձեց։ Քիչ վերջ, սակայն, Պանքան հեռագիր մը ստացաւ՝ ծանուցանող թէ այդ վճարումը չվաւերացուի. ուստի ոստիկանութեան իմաց տուաւ։ Սէմ Հիլլ ձերբակալուեցաւ։ Հարցաքննուելով պնդեց թէ այդ «չէք»ին օրինաւոր տէրը ինք է։ Յիսուն հազար ֆրանքը զոր Պանքայէն գանձած էր, քովը չէր գտնուեր։ Ըսաւ թէ անձի մը յանձնած է զոր կրնայ գտնել, եթէ երկու օր Վենետիկի մէջ զինքը ազատ թողուն՝ խուզարկութիւն կատարելու համար։ Ոստիկանութիւնը, առանց խաբուելու այդ վրան բաց վարպետութենէն, երկու պաշտօնեաներու յանձնեց զայն։ Սէմ Հիլլ անոնց հետ խուզարկութիւն մը կատարել ձեւացուց, երկու օր ամբողջ քաղաքին մէջ պտտելով, առանց կարենալ պրծելու ոստիկաններուն ձեռքէն։ Սէմ Հիլլ բանտ վերադարձաւ, ուր կրկին անգամ հարցաքննուելով խոստովանեցաւ թէ իր անունը Սէմ Հիլլ չէ այլ Մ...կ Քոլ...[illegible], Քուպացի։ Ոստիկանութեան կողմէ ամէն տեղ հեռագիրներ ղրկուելով քննութիւն կատարուեցաւ որուն արդիւնքը սա եղաւ թէ այդ անձը Պ. Սըվենէզի անունով ունեցած վարկի կեղծ նամակով մը, քանի մը օր առաջ 305 անգլ. ոսկի գանձած էր Սթրատայի Պանքայէն եւ 500 ոսկի ալ Ճէնովայի ռուսական Պանքային։ Ամէնէն հետաքրքրաշարժ պարագան այն է թէ այդ դրամներէն եւ ոչ մէկ հատը գտնուած է վրայէն։ Կ'երեւայ որ մեղսակից մը ունի որ անհետացած է։ Ոստիկանութիւնը տակաւին չէ գտած անոր հետքը։

ՇԱՆԱՁՈՒԿԻ ՍՏԱՄՈՔՍԸ

Տարօրինակ գիւտ մը.— Ամուսնական մատանի.— Շանաձուկի մը ստամոքսին մէջ։

Լոնտոն, 28 դեկտ.— Նիւ-Եորքէն կը հեռագրեն թէ այս օրերս նոյն նաւահանգիստը ժամանած Ժիբրալթա շոգենաւուն նաւաստիներէն մէկը Հարաւային Ամերիկայի ծովեզերքին բացերը խոշոր շանաձուկ մը որսացեր է՝ կարթին ծայրը խոզի միս անցընելով։ Շոգենաւը Մանթէվիտէոյէն կուգար։ Շանաձուկը քանի մը օրէ ի վեր կը հետապնդէր շոգենաւուն։ Նաւաստի ձուկին ստամոքսը բացեր է, տեսնելու թէ ինչ տեսակ ճաշ մը ըրած է այդ շատակեր ձուկը։ Նաւաստին մեծ զարմանքով գտեր է զանազան առարկաներ, որոնց մէջ կար հարսանեկան մատանի մը՝ «Լ. Ն. 1897» արձանագրութեամբ։ Նաւաստին իր ժամացոյցի շղթային անցուցած է այդ մատանին։

Տես չորրորդ երես Քարմէն Օրիանթալ գինիի եւ քոնեաքի ծանուցումը։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՔԹ. ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ

(ՎԻՐԱԲՈՅԺ ՊԱՐԻԶԻ)

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

կանանց հիւանդութեանց, մանկաբարձ, վիրաբոյժ

Բժշկի դարմանատունը փոխադրած է՝ կրկին Բերա Սագըզ Աղաճ փողոց, Թիւ 26, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ամէն օր կէս օրէն վերջ ժամը 1—4 (Ը. Ժ.)։

Ժամադրութեամբ՝ կէս օրէն առաջ։

Կարօտ հիւանդները կը դարմանէ Բերայի (Սբ. Երրորդութեան եկեղեցւոյ) Աղքատախնամի դարմանատունը՝ ամէն հինգշաբթի առաւօտէն մինչեւ կէս օր։

Ծանօթ.— Վիրաբուժական, ուղղամարզական (orthopédique), ծննդաբերական եւ ամէն կերպ արգանդի հիւանդութեանց շատ կարեւոր գործողութիւնները ենթականերու տուներուն մէջ՝ կատարեալ ապահովութեամբ եւ մեծ յաջողութեամբ կարենալ կատարելու համար՝ գիտական ամենավերջին մեթոտներու համապատասխանող կատարելագործեալ գործիքներու մանրամասն ամբողջութիւնը հոգացուած է։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանը, որդին, հիւր մը ու առաջին թարգմանը, Ռուսիոյ եւ Մ. Նահանգաց դեսպանները՝ իրենց թարգմաններով, Թըլըլվարի օսմ. հիւպատոս Պ. Շամմէր եւ դեսպանատուններէն յանձնարարուած աստիճանաւոր հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք արարողութեան Իպրահիմ պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆօն Պիպէրշթայն եւ յետոյ Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան»։

ԿԱՅՍ. ՀԵՌԱԳԻՐ.—Եւրոպական Տարեգլուխին առթիւ Վեհ. Սուլթանը շնորհաւորական հեռագիրներ ուղղեց Եւրոպայի վեհապետներէն ոմանց։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.—Պուխարայէն եւ Կովկասէն Կ. Պոլիս ժամանած հարիւրի չափ իսլամ ուխտաւորներ, որոնք երէկ Սէլամլըքի արարողութեան ատեն կեցած էին Համիտիէ մզկիթին բակին մէջ, կայս. մեծարանքներու արժանացան։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻԱ.—Ռումանիոյ նախարարապետ Պ. Սթուրցա բանախօսութեան մը առթիւ Թուրքիոյ եւ Ռումանիոյ միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութեանց վրայ խօսելով ըսեր է թէ այդ պարագան երկու կողմին համար ալ մեծապէս օգտակար է։

ՈՒԼԱՀՆԵՐԸ.—Մանաստըրէն կը գրեն Պուքրէշի Էնտեբանտանս Ռումէն՝ լրագրին թէ Մանաստըր բնակող ուլահ երեւելիներէն կազմուած պատուիրակութիւն մը, Լազար Տօմա էֆ.ի նախագահութեամբ, Ռումէլիի նահանգաց ընդհանուր քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաշայի ներկայանալով, շնորհակալութիւն յայտներ են այն շնորհներուն համար զորս կայս. կառավարութիւնը միշտ կ'ընէ ուլահ հպատակներուն նկատմամբ. Նաեւ երախտագիտական ուղերձ մը մատուցեր են ընդհանուր քննիչին։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ.—Պուլկարիա փախած տասնըութ տնուոր Պուլկարներ զղջալով իրենց տեղերը վերադարձեր են։

— Ճիսրը Մուսթաֆա փաշայի քանի մը գիւղերէն Պուլկարիա փախած Պուլկարներէն ութ տնուորներ ալ վերադարձեր եւ իրենց տեղերը վերահաստատուեր են։

ԷՆԿԻՒՐԻՒԻ ԿՈՒՍԱԿԱԼԸ.—Կայս. Պալատան առաջին քարտուղարը հեռագրավ հաղորդեց Էնկիւրիի կուսակալ Ճէվատ պէյի թէ իր բարւոք պաշտօնավարութիւնը արժանացած է կայս. բարձր գոհունակութեան։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՏԱՐԵԳԼՈՒԽԻՆ առթիւ, երէկ առտու, եկեղեցական արարողութիւններ կատարուեցան Սանթա Մարիա եկեղեցիին մէջ։ Ներկայ էին Աւստրիո Հունգարիոյ դեսպան Պարոն ֆօն Գալիչէ, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեաները եւ պահականութեան հրամանատարը ու սպաները՝ ամէնքն ալ համազգեստով։ Յետոյ դեսպանատան մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան։ Կ. Պոլսոյ աւստրիական բարեգործական Ընկերութեան նախագահը շնորհաւորական ուղերձ մը կարդաց. Նաեւ խնդրեց դեսպանէն որ Կ. Պոլսոյ աւստրեհունգարական գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները մատուցանէ Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր։ Նախագահը նաեւ շնորհաւորեց Պարոն ֆօն Գալիչէն՝ դիւանագիտական ասպարէզը մտնելու յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ։ Դեսպանը պատասխանելով շնորհակալութիւն յայտնեց. Նաեւ երախտագիտութեամբ յիշեց Վեհ. Սուլթանին այն շնորհները զորոնք կ'արժանանայ քանիերեք տարիէ ի վեր. միանգամայն Կ. Պոլսոյ մէջ աւստրեհունգարական հպատակներուն վայելած անդորրութիւնը։ Պարոն ֆօն Գալիչէ նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր կողմէ իրեն նկատմամբ եղած մեծարանքներուն համար։ Դեսպանը յիշեց Թուրքիոյ ու Աւստրիոյ-Հունգարիոյ միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները եւ բարեմաղթութիւններ ըրաւ թէ՝ Վեհ. Սուլթանին եւ թէ Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր համար։ Բոլոր ներկաները «կեցցէ՛»ներով պատասխանեցին։ Ապա բոլոր ներկաները հրաւիրուեցան ճաշասեղանի մը շուրջը։

— Պարոն ֆօն Գալիչէ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր։

— Երէկ միեւնոյն արարողութիւնները կատարուեցան Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի դեսպանատուներուն մէջ։

— Օսմ. պաշտօնատարներէ ոմանք, Տարեգլուխի առթիւ, այցետոմս ղրկեցին դեսպանատուները։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը նկատելով որ Գարաքէօյի կամուրջին հիմնական նաւամատոյցը շոգենաւերուն դիւրութեամբ մօտենալուն անյարմար է եւ միանգամայն ժողովուրդին հանգստութեանը նպաստելու համար պէտք եղած ընդարձակութիւնն ալ չունի, զանազան միջոցներ որոշեց, մանաւանդ նոր նաւամատոյցներուն կցել ուղղահայեաց երկու նաւամատոյցներ, որոնց վրայ շոգենաւեր կրնան մօտենալ իւրաքանչիւրին երկու կողմը մէյմէկ շոգենաւ մօտենալու եղանակով, նաեւ շոգենաւերը երբ կամուրջ ժամանեն, ուղղակի այդ նաւամատոյցներուն մօտենան. ուղեւորները դուրս հանեն եւ յետոյ կատարելապէս մօտենան։ Շիրքէթի վարչութիւնը ըստ այնմ դիմում ըրաւ ծովային նախարարութեան։

Ե. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿԻՆ (Սուրիա) զէնքերու քննիչ Թէվֆիք փաշա, կայս. իրատէի մը համաձայն, քննական պտոյտ մը պիտի կատարէ՝ նոյն զօրաբանակին շրջանակներուն մէջ գտնուած զէնքերը, ռազմամթերքները եւալլն քննելու համար։

ԱՓՐՕԴԻՏԵԱՆ ախտէն վարակեալներուն համար Պոլսոյ Եուքսէք Գալտըրըմի կողմը հիւանդանոց մը կառուցանելու մասին, խորհրդակցութիւն կը կատարուի ձեռնհաս պաշտօնարանին մէջ։

ԿԱՊԵՐՏԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ.— Աֆիօն Գարահիսարի աղջկանց վարժարանին մէջ կապերտի պատրաստութեան աշխատանոց մըն ալ աւելցած եւ քիչ ատենուան մէջ բաւական յառաջդիմութիւն ընելով, դրամագլուխն ալ աւելցած է յիսուն հազար ղրուշի հասնելով։ Այդ պարագային նպաստած է նաեւ մասնաւոր արտօնութեամբ կատարուած վիճակահանութեան մը հասոյթը։ Այդ գումարով հիմա նոր շէնք մը կը կառուցուի նոյն վարժարանին համար։

ՋՐՀԱՆԿԻՐ ԽՈՒՄԲԵՐԸ.— Ջրհանկիր զօրքերու հրամանատար Ջէլէնկի փաշա, ծրագիր մը մատուցանելով Սպարապետութեան, առաջարկեց որ ջրհանկիր խումբերու ծախքերուն հայթայթման համար Կ. Պոլսոյ ու շրջանակներու տուներէն, աղքատներէն զատ, քառասուն, երեսուն եւ տասը փարայի տուրք մը գանձուի։ Այդ ծրագրին գործադրութեամբը հրդեհները մարելու միջոցները պիտի կատարելագործուին, որով հրդեհներու առաջ բերած վնասներուն առաջքը պիտի առնուի։ Վասփորի մէջ ալ եթէ ջրհանկիր խումբեր կազմուին, նոյն տուրքը այդ տեղի տուներէն ալ առնուի։ Ծրագիրը յանձնուեցաւ Պետական Խորհուրդին որ քննութեան առած է զայն։

ԿԱՅՍ. ԶՕՐԱԲԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ համար Գերմանիայէն երկու հարիւր երեսուն հատ նոր տեսակ դիտակներ պիտի գնուին, որոնք դաշտային արագահարուած թնդանօթներու համար կը գործածուին։ Այդ դիտակները ընդունուած են եւրոպական տէրութեանց կողմէ։

ԾԱՂԿԱԽՏԸ.—Պետական Խորհուրդը, Իզմիրի մէջ ծաղկախտ երեւան ելլելուն առթիւ, ծրագիր մը պատրաստեց, որուն համաձայն պատուաստը պարտաւորիչ պիտի ըլլայ եւ այդ մասին թերացող պաշտօնեաները պատասխանատու պիտի ըլլան։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանը հրաման ղրկեց ամէն կողմ որ ձիւները չսկսած Քիլիոսէն, Վասիլիսքոյէն, Միտիայէն եւ Սատանիայի ծովեզերքներէն փայտ ու ածուխ ղրկուի Կ. Պոլիս։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Մուսուլի մէջ չորեքշաբթի օրը ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեր է։

— Տիարպէքիրի եւ Լաթաքիոյ մէջ չորեքշաբթի ու հինգշաբթի օրերը քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

— Սուրիոյ նահանգին Մաան ու Քէրք անուն տեղերը հանրային առողջապահութիւնը գոհացուցիչ է։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ Օտեսա շոգենաւով երէկ Հիճազ ուղեւորեցան Պուխարացի եւ Կովկասցի վեց հարիւր վաթսուն ուխտաւորներ։

ՈՍԿԻ ԴՐԱՄՆԵՐ.— Տրապիզոնի կուսակալութիւնը տեղեկագրած է ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ 500, 250 եւ 25 ղրշնոց ոսկիներ զարդի տեղ գործածելու համար անոնց վրայ կլայեկով յաւելումներ կ'ըլլան՝ օղի կամ մանեակի ձեւ տալու նպատակով, յետոյ երբ յաւելումները վերցուելով իբրեւ ոսկի գործածուին, Օսմ. Պանքային ճիւղը չընդունիր։ Կատարուած թղթակցութեան մը վրայ Օսմ. Պանքան պատասխանած է թէ ոսկիներուն վրայ դրուած կլայեկները անոր «այար»ը կ'աւրեն եւ թէ կլայեկներուն մէջ գործածուած օտար նիւթերու կշիռն ալ դժուար է ճշդել. հետեւաբար անոր համար է որ նոյն կարգի ոսկիներ չեն ընդունուիր։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը գրեց Փողերանոցին՝ տեղեկագրել թէ այդ ոսկիներուն վրայի կլայեկները եւ յաւելումները եթէ հանուին, կշիռը կամ «այար»ը կ'աւրուի՞ թէ ոչ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ, կ'ըսէ Մալիւմաթ, նկատողութեան առած է տեղեկագիրը այն նախնական քննութեան որուն ենթարկուած են Բերայի հեռագրատան հաղորդակցութեանց ու գանձմանց պաշտօնեաներէն ոմանք, արժէթղթերու գիները Ղալաթիոյ սակարանին գործակատարներուն իմաց տալնուն համար։ Այդ պաշտօնեաները ժամանակաւոր դադրած են պաշտօնէ։ Պետական Խորհուրդին հարցաքննիչ դատաւորը հարցաքննութիւնները աւարտելու վրայ է եւ որոշումագիրը մօտերս պիտի պատրաստուի։

ԻՒՂԵՐԸ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ արգիլել հալած ճարպերու պատրաստութիւնը ու վաճառումը. նաեւ անոնց մաքսատուններէն անցնիլը։

ՊԱՂ ՕԴԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ.— Ուն Գափանի կողմը հաստատուած պաղ օդի մթերանոցին գործիքները Եւրոպայէն բերուած ըլլալով, շինութիւնները քիչ ատենէն պիտի աւարտին։

ԱՆՑԱԳԻՐՆԵՐԸ.— Ինչպէս յայտնի է, ուղեւորութիւն կատարելիք անձերուն անցագիրը այն ատեն կը տրուի երբ հասոյթներուն գանձման դիւաններուն կողմէ հաստատուի թէ նոյն անձը տուրքերու հաշուէն պարտք չունի։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատելով որ այդ տրամադրութիւնը դժուարութիւն կը պատճառէ ուղեւորութիւն կատարելիք անձերուն, որոշեց որ առաջուան պէս գործողութիւն կատարելով տուրքերու գանձումը պատկանեալ պաշտօնեաներուն կողմէ կատարուի օրէնքին տրամադրութեանց համաձայն. միայն վաճառականութեան համար օտար երկիրներ երթալիք անձերէն դրամական երաշխաւորութիւն առնուի եւ յետոյ տուրքէ պարտք ունենալնին հաստատուելու պարագային գանձուի։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանին մէջ Խառն Ժողովին անդամներէն յանձնաժողով մը կազմուեցաւ՝ Ծնունդի տօներուն առթիւ նպաստ բաշխելու կարօտեալներուն։

ՎԱՅՐԱԳ ՈՃԻՐ ՄԸ.— Արեւելեան Ռումէլիի Հարմանլը գաւառակին մէկ գիւղին մէջ Իվան կոչեվ անուն մարդ մը գիշերանց իր տղուն՝ Խրիսթոյի սենեակը մտնելով դաշոյնով կոկորդէն կտրեր է զայն. յետոյ իր սենեակը դառնալով կինն ալ սպաններ է՝ ուրագով մը գլխուն զարնելով։ Ոճրագործը փախած է։

ՄԱՀՄՈՒՏԻԷ 5 թիւ շոգենաւը, երէկ, Հայտար Փաշայի քարերէն անցած ատեն, ընկղմեց մակոյկ մը, որուն մէջ Սկիւտարցի Վասիլ ձուկ կ'որսար եւ չէր իմացած շոգենաւի սուլելը։ Ձկնորսին թեւը կոտրեցաւ. նաւակն ալ դատուելով շոգենաւը առնուեցաւ։

ԴԱՏԸԳԻՒՂԻ ոստիկանութիւնը, կ'ըսէ Սէրվէթ, անցեալ իրիկուն ձերբակալեց ապահովագրական Պալատայ Ընկերութեան հաւաքիչը՝ Արիկ որ նոյն գիւղին նաւամատոյցին վրայ հաստատուած սափրիչի մը զաւակն է։ Արիկ Սկիւտար ղրկուեցաւ եւ անկէ ալ Ոստիկանութեան Դուռը։ Ամբաստանուած է հինգ տարուան մէջ 650 ոսկի իւրացուցած ըլլալուն համար՝ աջակցութեամբ նոյն Ընկերութեան մէկ ուրիշ պաշտօնեային, որ այդ գումարէն 250 ոսկի առած է։ Այդ պաշտօնեան ալ հարցաքննութեան ենթարկուած է։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՐՔԸ

Երեք փայլուն ներկայացումներ, այս իրիկուն, վաղը ցերեկ եւ իրիկուն։ Երեք ներկայացումներն ալ պիտի աւարտին գիւղական տեսարանով մը (Revne paysanne), որ մեծ յաջողութիւն կը գտնէ ամէն իրիկուն։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ՄԻԱՑԵԱԼ ՕՍՄ. ՓՈԽԱՌՈՒԹԵԱՆ ՊԱՐՏՔԻ
Երկաթուղիի պարտաթուղթերու կտրօնի թերթին անջատումը

Օսմ. Կայս. Պանքան, Ղալաթիոյ մէջ, սովորական ամէն օր պիտի ընդունի, բաց ի ուրբաթէ, ժամ 10էն մինչեւ իրիկուան ժամ 3, իրեն ներկայացուելիք երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթին անջատման եւ երկու ֆր. փոխարժէքին գանձման համար։ Այդ պարտաթուղթերուն հետ պէտք է ներկայացուին թուագրեալ պօրտըրօներ, կրկին օրինակ եւ կարելի եղած ճշդութեամբ պատրաստուած։ Անընթեռնլի կամ աւրուած ու նորէն գրուած թուանշաններ պարունակող պօրտըրօները պիտի մերժուին։ Պօրտըրօները պէտք է թուական ու նման եւ օրինաւոր կերպով ստորագրուած ըլլան։ Հասցէին հետ պէտք է պարունակեն նաեւ ներկայացնողին անունը ու մականունը։ Պանքան ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ կը դնէ պօրտըրօյի օրինակներ։ Պաշտօնեաները պիտի պատրաստեն պօրտըրօն, երբ ներկայացնողը կարող չըլլայ։ Պարտաթուղթերու յանձնումին փոխարէն պանքան անուանական ստացագիր մը պիտի տայ՝ ցոյց տալով այն պայմանաժամը որու միջոցին Պանքան պիտի կատարէ ներքին գործողութիւնները ու ճշդումը։ Այդ ճշդումը կատարուելէ յետոյ իրենց տէրերուն սովորական պայմաններով ետ պիտի տրուին այն պարտաթուղթերը որոնք վիճակահանութենէ շահած են եւ կամ անվաւեր։ Որոշուած պայմանաժամը աւարտելէն ետքը Պանքան այդ ստացագիրներուն ներկայացնողներուն տրամադրութեանը տակ պիտի դնէ երկաթուղիի պարտաթուղթերը՝ կտրօնի թերթը անջատուած, ինչպէս նաեւ իւրաքանչիւր պարտաթուղթի համար երկու ֆր.ի փոխարժէքը։

⁂

ԱԶԴ

Հարիւրին չորս տոկոսով «Բրիորիթէ Թոմպաք» օսմ. պարտաթուղթի ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթուղթերուն թիւ 10 կտրօնները որոնց վճարման պայմանաժամն էր 1898 փետրուար, մինչեւ 1904 փետրուար 1/14 եթէ չներկայացուին, անվաւեր պիտի նկատուին։

31 դեկտ. 1903 1—12

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԷԹԻԷՆ Ժ. ԲԷՍՄԱՃԵԱՆԻ
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ, կտրօններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, սակարանի գործողութիւններ կը կատարէ, ամէն տեսակ արժէթղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեան տարբերներու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, եւ այլն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նահանգներու ընդհանուր գործառնութիւնները քննելու պաշտօն ունեցող քննիչներէն Տանիլ պէյ Երուսաղէմ գացած ըլլալով, այցելութիւն տուեր է Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքին որ փոխադարձ այցելութեան գացեր է Տանիլ պէյի։ Ս. Երուսաղէմէն տեղեկութիւն կու տան թէ Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարքի առողջական վիճակը լաւ է եւ թէ պիտի կրնայ նախագահել յառաջիկայ Ծննդեան տօնաց տօներու հանդէսներուն։

— Վանայի Թաղ. Խորհուրդը 1600 ֆր. վճարելով տարին 200 ֆր. վարձք բերող խանութ մը գներ է. այս գումարը հայթայթուեր է անցեալ տարի զանազան տեղեր դպրոցի համար հաւաքուած դրամէն։

— Գոնեայի Պատր. Փոխանորդ Տ. Վահրիճ Վ. երեքշաբթի օր պիտի մեկնի իր պաշտօնատեղին։ Այդ պատճառաւ երէկ հրաժեշտ առաւ Ս. Պատրիարքէն եւ Կրօն. Ժողովոյ ատենապետ Սրբազաններէն։

— Աւստրիական դեսպան Պ. ֆօն Գալիչէ այցեքարտով մը շնորհակալութիւն յայտնած է Ս. Պատրիարքին՝ որ Ն. Վսեմութեան յիսնամեայ յոբելեանը շնորհաւորած էր, անձամբ աւստրիական դեսպանատունը երթալով։

— Ուսումնական Խորհուրդը իր ուրբաթական նիստը գումարեց երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը։— Նէնի Գարուի եւ Մագրիգիւղի Թաղ. Խորհուրդները յայտագրած էին իրենց վարժարաններուն տեսչաց անունները։ Խորհուրդը ուղղութեան տալու նոյն գրերը, եւ ստուգելէ ետքը ներկայացուած պաշտօնէից հանգամանքները, վաւերեց եւ որոշեց յայտագրել առ Ս. Պատրիարքն ի հաստատութիւն։ Ըստ այսմ Նէնի Գարուի վարժարանին տեսուչ կարգուած է Գրիգոր էֆ. Գույումճեան եւ Մագրիգիւղի վարժարանին՝ Պօղոս էֆ. Պէզազեան։— Ասկէ առաջ բացառիկ քննութիւն մը կատարուած էր անցեալ տարիէն զանազան պատճառներով ետ մնացած շրջանաւարտներէն ոմանց համար։ Խորհուրդը անոնց գրաւոր քննութեան փորձերուն վրայ շարունակեց եւ աւարտեց իր քննութիւնները, եւ ըստ արդեանց քննութեան, որոշեց շրջանաւարտի վկայական տալ միայն ութը աշակերտաց եւ աշակերտուհեաց որոնք հետեւեալներն են իրենց յաջողութեան կարգաւ.— Օր. Սաթենիկ Տօնէլեան, Օր. Աղաւնի Մերտինեան, Օր. Հայկանոյշ Իսքէնտէրեան, Օր. Արուսեակ Սալլըեան, Պ. Վահէ Ջէնտէրճեան, Պ. Արամ Թագւորեան, Պ. Թովմաս Դաւիթեան, Պ. Յակոբ Ալթունեան։ Իսկ վկայականաց բաշխումը արժան դատեց կատարել Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ իր յառաջիկայ նիստերէն միոյն մէջ, որուն օրը ի մասնաւորի պիտի ծանուցուի։— Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Սարըեար Եէնի Մահալլէի, Սամաթիոյ եւ ուրիշ մէկ քանի վարժարանաց վերաբերեալ խնդիրներով։

"ՄԱՍԻՍ"Ի ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԸ

ՄԱՍԻՍ՝ իբրեւ Դրական Շաբաթաթերթ՝ յառաջիկայ յունուար 1 էն կը թեւակոխէ իր ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ տարեշրջանը, եւ պիտի շարունակուի հրատարակուիլ նոյն խմբագրութեամբ եւ նոյն ծանօթ գրիչներու աշխատակցութեամբ որով կը հրատարակուի 1900 յունուարի սկիզբէն։ Չորս տարուան կանոնաւոր ընթացքէ մը ետքը՝ Թերթին Խմբագրութիւնը որոշած ըլլալով ԿԱՆԽԻԿ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ դրութիւնը գործադրել անխտիր, կը ծանուցանէ իր հաւատարիմ ընթերցողներուն որ եթէ կը փափաքին շարունակել իրենց բաժանորդագրութիւնը, ինչպէս նաեւ այն ամէն գրասէր անձերուն որոնք նոր կ'ուզեն բաժանորդագրուիլ, որ հաճին մինչեւ յունուարի սկիզբը ուղղակի Խմբագրութեան ղրկել իրենց տարեկան բաժանորդագինը եւ կամ՝ գործակալ գտնուած քաղաքներուն մէջ՝ յանձնել գործակալին։—ՄԱՍԻՍԻ հասցէն է, ըստ առաջնոյն, Ղալաթիա, Քամանծօ Փողոց, Թ-8։

Ներկայ տարեշրջանի վերջին թիւը, որ հրատարակուեցաւ այսօր, հետեւեալ բովանդակութիւնը ունի.—

Շաբաթը (Խմբագրական) Տ. Ա.։— Ճակատագրային ճամբեր. Սիրամոլ սերունդը. ՉԻԹԻՒ-ՍԱՐԱՓ։—Սէր եւ գեղ. (Քերթուած) ԼՈՐՏ ՊԱՅՐԸՆ. Թարգմ. ՏԻԳՐԱՆ ԵԼՔԵՆՃԵԱՆ։—Ուռուագիծներ—Վայրկենական. Գ. Զօհրապ. ԳԱՄԼԸ.—Գիտական աշխարհէն. Ապաքինարան. ԼԵՒՈՆ ԿԻՒՐՃԵԱՆ։—Վերյիշում (Բանաստեղծութիւն) ՄԱՐԻ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ։— Բասքուալա Իվանովիչ (Վէպ) ԲԻԷՐ ԼՕԹԻ. Թարգմ. ՉԻԹԻՒ-ՍԱՐԱՓ։

Յաջորդ թիւով՝ ՔՐԻԶԱՆԹԻՄ։

ՏՈՔԹ. Ս. ԹԻՐՃԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ բժշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով, այս անգամ Իզմիր հաստատուած է։ Կը բնակի Հայոց Թաղին մէջ, մեծ փողոց, թիւ 43 տունը։ Խնամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։ Ամէն օր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կէսօրէն վերջ դիմող բոլոր հիւանդները։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՉԻՔԱԿՕ, 1 յունուար.— Մինչեւ հիմա 690 դիակներ գտնուեցան այրած Թատրոնէն։ Երեք հարիւր հոգի դեռ անյայտացած են, քանի որ երկու հազար հոգի ներկայ էին եւ թէ Թատրոնին դերասաններուն եւ պաշտօնեաներուն թիւն է երկու հարիւր։ Հրդեհը իմաց տալու համար Թատրոնը գործիք չունէր։ Այդ պատճառաւ բաւական ժամանակ անցաւ, մինչեւ որ ջրհանկիրները ժամանեցին։ Ցաւելուածական ելքերէն մէկ քանին երկաթէ դուռներով գոցուած էին, զորս ամբոխը ի զուր ջանաց բանալու։ Թատրոնին պաշտօնեաներէն տասներկուքը ձերբակալուեցան, որոնց մէջ են «Ռէժիսէօր»ը եւ խմբերգէն չորս հոգի։ Ուրիշ ձերբակալութիւններ ալ պիտի կատարուին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ճափոնի դեսպանը կը հերքէ լրագիրներու այն հրատարակութիւնները թէ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ կացութիւնը տագնապալից հանգամանք մը կը ստանայ։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի թէ կացութիւնը շատ ծանր է։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Պաշտօնապէս կը յայտարարուի թէ Ճափոնի պայման չէ դրած պայմանաժամ մը համար Ռուսիոյ պատասխանին նկատմամբ՝ Ճափոնի վերջին ծանուցագրին։

— Ժուռնալ Ռիւս ստոյգ աղբիւրէ կ'իմանայ թէ բանակցութիւնները խաղաղիկ առաջ կը տարուին Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ։

ՊՈՐ-ՍԱՅՏ.— Քազան ռուս փոխադրանաւը Սուէզի ջրանցքը անցաւ երկու հազար զինուորներով՝ դէպի Փորթ-Արթուր։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Սքուբշթինան քուէարկեց առաջին ընթերցումը մամուլի օրինագծին։ Նիստին ատեն բուռն վիճաբանութիւններ կատարուեցան նախկին նախարար Պ. Ենչիչի եւ արմատականներուն միջեւ։ Ատենապետը մեծ ժխորին հետեւանքով ստիպուեցաւ փակել նիստը։

ՊԷՇԹԱ.—Նախարարապետ Թիզա կոմսը, Տարեգլուխի առթիւ ընդունելով ազատական կուսակցութեան անդամները որոնք կատարեալ վստահութիւն յայտնեցին, հրաւիրեց զանոնք շարունակել քանի մը շաբաթէ ի վեր հետապնդուած քաղաքականութիւնը՝ վիճաբանութիւնները խափանողները զինաթափ ընելու համար։ Թիզա կոմսը պնդեց 1867ի քաղաքականութեան վրայ որ երկրին շահերը կը պաշտպանէ եւ զանոնք համապատասխան վիճակի մէջ կը դնէ երկրին դիրքին հետ՝ իբրեւ մեծ տէրութիւն։ Նախարարապետը շնորհակալութիւն յայտնեց իրեն նկատմամբ յայտնուած վստահութեան համար կուսակցութեան կողմէ որուն միութիւնը եւ զօրութիւնը, վերջին պայքարներուն մէջ փայլուն կերպով հաստատուած, երաշխաւորութիւն մը կը կազմեն երջանիկ ապագայի մը համար։ (Բուռն ծափահարութիւններ)։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՓԱՐԻԶ 1 յունուար.— Այս առտու ժամ 10ին Պ. Լուպէ Տարեգլուխի առթիւ ընդունեց Ծերակոյտին դիւանը ու անդամները. կէս ժամ վերջն ալ երեսփոխանները։ Հանրապետութեան Նախագահը, ժամ 11ին, նախարարներուն եւ իր քաղաքային ու զինուորական հետեւորդներուն հետ, փոխադարձ այցելութիւն տուաւ Ծերակոյտին եւ Երեսփ. Ժողովին ատենապետներուն։

— Կէս օրէն երկու ժամ ետքը Պ. Լուպէ, իր քով ունենալով կարտինալները, նախարարները, Պատւոյ Լէգէոնի մեծ դիւանապետը, Բարիզի զինուորական կառավարիչը եւ քաղաքային ու զինուորական հետեւորդները, ընդունեց դեսպանական մարմինը։ Պապական նուիրակը, դեսպաններուն անունով խօսելով, Տարեգլուխի առթիւ մաղթանքներ ըրաւ Ֆրանսայի եւ Պ. Լուպէի համար։ Նախագահը շնորհակալութիւն յայտնելով հաւաստեց Ֆրանսայի խաղաղասէր քաղաքականութիւնը։

— Պ. Վալտէք-Ռուսոյի առողջական վիճակը քիչ մը բարւոքեցաւ։ Քանի մը օրէն Ֆրանսայի հարաւային կողմը պիտի երթայ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Կը հաւաստուի թէ Ռումանիոյ նախարարապետ Պ. Սթուրցա պիտի հրաժարի, Ելմտացոյցը քուէարկուելէն անմիջապէս ետքը։

ՓԱՐԻԶ.— Անգլիական գործակալութեան մը կողմէ երէկ հրատարակուած յոռետես հեռագիրներուն հակառակ, նշան մը չկայ ենթադրելու համար թէ Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ բանակցութիւնները հաշտարար ընթացքի մը չեն հետեւիր։

— Մ. Նահանգները առեւտրական համաձայնութիւն մը կնքեցին Հապէշիստանի հետ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 17 Դեկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	96	14 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	96	27
Ամէնէն վար գին	»	96	11
Ռումէլիի Երկաթուղի գոգ.	ֆր.	128	87
Ամէնէն բարձր գին	»	129	12
Ամէնէն վար գին	»	126	87
ԲԱՑՈՒՄ 20 Դեկտեմբեր			
Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	95	37
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	128	—
Շիրքէթի Խայրիէ		29	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		445	—
Տէրքոզ		258	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	49
Թրամուէյէ բաժնեթուղթ		6	30
» ժուիսանս		2	80
» պարտաթուղթ		287	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		505	—
Թրանսվալ		105	
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		867	50
Ավրէժ		69	50
Անատոլուի Երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	05
» պարտաթուղթ	»	815	—
ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	—
Փարիզ » »	Ֆր.	22	87
» » » չէք	»	—	—
Պէռլին անտոկոս չէք	Մարք	18	57
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	77
ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ			
22 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	18
Անգլիական ոսկի	»	110	02
Շօլ Էմբէրիալ	»	90	—
Ֆլորին	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	37
Մէճիտլիք	»	—	—
Ռուս. Թղթադրամ	Օ. Ո.	6	64

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐՇԸՍԱՆ ՎԵՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(մեծ Եղբայրներուն դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստէ, յար եւ նման բնականի, դիմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամածութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ակռաներու միջոցաւ ատամնահանութիւն։ Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունի։

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ
1904
ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ
ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ
Գին 1 (մէկ) Դահեկան

Յառաջիկայ 1904 տարւոյ Հիւանդանոցի պարզ Օրացոյցն հրապարակ ելած է խնամեալ եւ մաքուր տպագրութեամբ. Ինչպէս մի քանի տարիներ այս անգամ եւս պարզ օրացոյցն իւրաքանչիւր աւուր եկեղեցական արարողութեանց համար մանրամասն ծանօթութիւններ պարունակելէ զատ պաշտամանց ընդհանուր կէտերու մասին յատուկ խրատականներ եւ հրահանգներ ունի։

Ի գիտութիւն պատուարժան հասարակութեան հոգաբարձութիւնս կը փութայ ներկայիւս ծանուցանել թէ՝ միայն Հիւանդանոցիս պարզ օրացոյցն է որուն ճշդութիւնն վաւերացուած է Ազգ. Պատրիարքարանէ, հետեւաբար պէտք է ուշադիր գտնուիլ հոգաբարձութեանս կնիքին, ուր գրուած է «Սեփականութիւն Ս. Փ. Ազգ. Հիւանդանոցի 1904»։

Հոգաբարձութիւնս գոհութեամբ սրտի կը ծանուցանէ թէ՝ բարեսէր ազգայինք Հիւանդանոցիս նկատմամբ տածած սիրոյն եւ հոգածութեան իբր արդիւնք անցեալ տարի 60,000 հատ պարզ օրացոյց սպառած է, եւ լիայոյս է թէ աւելի եւս սպառման մեծ ասպարէզ մը տայ, եթէ իւրաքանչիւր ընտանիք առհասարակ փութայ գնել մէկ մէկ հատ որով հաստատութեանս մէջ խնամեալ 1100ի մօտ պատսպարելոց նպաստած ըլլալու մեծ հաճոյքն ունեցած պիտի ըլլայ։

ԳԱՐԼԸՄԱՆ ՔԷՊԻՐ ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸ
Պէյօղլունտա Ճամալի Քէպիր,
Նումէրօ 362 364

Վէ Կալաթատա Պէօյիւք Միլլէթ խանընտա
Գարընլար վէ չօճուգլարա մախսուս հազըր էլպիսէլէր վէ պէյազ չամաշըր թագըմլարը վէ սայիր հազըրընա.
Սաթըշ ումումի

Ջիրատէի մէվսիմէ մուխթէլիֆէի թիւճարիէ սամինայա միւթէնավվիէն տախիլ պուլընտուգլարըտըր.

Ֆանէլա, չօրապ, մէնտիլ, էթէքլիքլէր, գրավաթլար, կէօմլէքլէր, օմուզ աթգըլարը, խանըմ աթգըլարը, քորսէլէր, չէմսիյէլէր, էլտիվէնլէր, չանթալար վէ թագըմլար, սուֆրա թագըմլարը, խանըմ չօրթիւլէրի, մանթօլար, խալըլար, բէրտէլէր, էնվայը ատիլը գումաշլար վէ ղայրի հիւմ.

Իֆթիքիր վէ ատիլը գումաշլար պուրջալարը սէրմայէսինէտէն տահա էհվէն ֆիաթլա ֆիրուխթ օլունմագտատըր։ 14—20

ԻԼԱՆ

Շիրքէթի Խայրիէ հիսսէտարանընըն պաջըլարընըն 1308 սէնէսի ֆայիզ վէ թէմէթթուա հիսսէսի թարաֆընտան հէնուզ թալէպ վէ ախզ օլունմամըշ օլան վէ հալպուքի Շիրքէթի մէզքիւրէ նիզամնամէի տախիլիէսինին էլլի սէքիզինճի մատտէսինին ֆըգրայի ախիրէսինտէ, միւրուրընտան իթիպարէն օն սէնէ զարֆընտա թալէպ օլունմայան ֆայիզ վէ թէմէթթուա պիր միւտտէթ թէյինիլէ իլան օլունուր վէ օ միւտտէթ զարֆընտա թալէպ օլունմազսա Շիրքէթէ մալ օլուր, տիւ մուսարրահ պուլունտուղունտան մէզքիւր ֆայիզ վէ թէմէթթուա իքի այ զարֆընտա ալընմատըղը հալտէ Շիրքէթէ մալ օլունաճաղը ալաքատարանըն մալումը օլմագ իւզրէ իլան օլունուր։ 4—5

ՈՍԿԻ ՄՐՑԱԴՐԱՄ, ՓԱՐԻԶ 1900

EXPOSITION UNIVERSELLE INTERNATIONALE
1900
FRANÇAISE
CARMEL

Ընկերութիւն ՔԱՐՄԷԼ Օրիանթալ

ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ

ՌԻՇՈՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն

Կ. Պոլսոյ կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծմամբ

1903 յունուար 3էն այսկողմ Քարմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակեն 600 տակառ եւ 49,000 լիտր. Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առնելով որոնց տարրալուծմամբ հաստատուեցաւ թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ է զուրկ

ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ԲՈՒԺԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԼ, Պոլսոյ գիտութեանց ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՅՈՆ, Համալսարանի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԼՆՈՐՔ, Ս. Պետերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԼ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԵՐԻԳՈ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ. Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՔԱՐԱՔԻՕՅ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ թիւ 145—147

Երիկէրին եւ խցանի քօրսիլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

SOCIETE "CARMEL-ORIENTAL" RAISIN DECHANAAN

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ՄԻՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483.42 Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, տարրոց կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Միւչուալ Լայֆի սակագինը եւ ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առանձնական պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք. Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՐ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս: 579

HUILE de HOGG

ՄՕՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցոյանի է թէ մօրու ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (չափահաս, կին ու տղայ) անարիւնութենէ եւ կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու: Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ: Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, եւ որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար:

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնորսարաններ ունի, ուր մօրու ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի: Այս իւղը, անստգիւտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամենուն ծանօթ է արդէն եւ Բարիզի Ինիթօն տէ Ֆարմաքեան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է: Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն: Կեղծերէն եւ նմանութիւններէն զգուշանալ: Հօկի մօրու ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու եւ դեղավաճառներու քով:

EMULSION HOGG

Իբրհոսֆաթ տը սօ եւ սուտ կը պարունակէ

Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քասթիլիօն Բարիզ: Մեծաքանակ կը ծախուի Լուսաւոր Մաննիի քով, Նուրուօսմանիէ խան, Պոլիս: 28—30

Լ'ԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընդ.

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլթիէ փողոց թիւ 8 եւ 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօրանտօ խան. Դրամատան Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, Բէնէթ Լիոնէ:

ՀԱՅԱԶԳԻՆԵՐՈՒՆ

ԽԵՑՕՂԼԱՆ ՀԱՅԳԸ ԵՓՐԷՄ

Աւելորդ է այս ջուրը ամէն կերպով գերադասելի է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար այնքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին: Հայգը Եփրեմ խայծողան օսմ. ու օտար բժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է: Անոր գործածութիւնը բնաւ ստամոքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծողանի միւս ջուրերը: Միշտ օգտակար է հոգի, ընդդատապի, կուրծքի հարբուխներու, ինֆլուէնցայի եւ թոքախտի առաջին շրջաններուն: Կը գտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ: Գինն է հինգ ղրուշ: 39—80

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Շաբաթը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	[illegible]	3229
Քամփանիա	12950	Պավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	[illegible]	2936
Ումբրիա	8128	[illegible]	2935
Էթրուրիա	8120	[illegible]	2556
[illegible]	7322	[illegible]	2187
[illegible]	7269	[illegible]	1641

Դիմել առ ՋՕԼԻ ԷՒ ՍԻԿԸՐ Joly et Seager

[illegible] խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, [illegible] 251

ԹՈՔԱԿԱՆ ԱԽՏԻ ԴԷՄ ՆԱԽԱԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ

Թոքական ախտի դէմ նախազգուշութեան միայն ճամբայ մը կայ. այն է մարմինը միշտ կենսական զօրութեամբ պահել որպէս զի դրութեան կենսական զօրութիւնը, տոկունութիւնը եւ դիմացողական ուժը տկար չըլլայ:

SCOTT'S EMULSION

աշխարհիս մէջ ամենալաւ "ուժեղիչ—դեղ" է. որ շնչառական առողջութիւնը կը վերականգնէ եւ երակներու մէջ նոր հարուստ արիւն կը տարածէ:

Եթէ կազմութիւնը կատարեալ առողջութեան մէջ չէ եւ բարակցաւի առաջին նշանները երեւան կ'ելլեն, ինչպէս տեսողական զուղաատութիւն, թէթեւ սակայն թէյլեմար հազ, գիշերները ստուգացող քրտնարտադրութիւն եւ ախորժակի կորուստ են. ժամանակ վատնելու չէ, միայն Ըսգօթի Էմուլսիոնը առնելու է. Փակ դեղն է որ կրնայ մարդս առողջութեան եւ զօրութեան վերականգնել եւ այս եղելութիւնը գործնականապէս կը տեսնուի վաւերական հազարաւորներ տեսածին եւ կը տեսնէն:

ԸՍԳՕԹԻ ԷՄՈՒԼՍԻՈՆԸ

կատարելապէս անուշահամ է, ախորժակը կենդանացնէ, եւ մարսողութիւնը կ'աճապարէ: Հիւանդութեան սերմը կը մեռցնէ եւ շուտով մարմինը կը զալակէ: Ըսգօթի Էմուլսիոնը բնականաբար այս տեսնուած նշանով վարկաբեկեալ փաթեթի մը մէջ կը գտնուի:

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է:

21

Բոլոր դեղագործներ եւ դեղավաճառներ կը ծախեն:

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE "ROSSIA" D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆ.

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնս խնամ պայմանաւոր ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ. տարբերութեան գծի ուրութեան եւ հաւատոյ կորուստներու եւ այլն, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով:

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջովին վճարուած	10,666,667 ֆ.
Երաշխաւորութեան գումար	125,000,000 ,
Ապահովագրութիւններուն վճարուած գումար	249,400,000 ,
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագինն ու տոկոս	54,000,000 ,

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վօյվօտա, Ղալաթիա

Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐԻՊԻՉ 524

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

10,000,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՎ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Ղալաթիա

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս, Եէնի ճամի

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ՝ Բերա, Ծիտակ ճամբան Թ. 347

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Ատալիա, Ատանա, Այտըն, Աֆիօն-Գարահիսար, Հալէպ, Աղեքսանդրիա, Էտիրնէ, Էնկիւրի, Պաղտատ, Պէյրութ, Պրուսա, Գասթէմունի, Դամասկոս, Փօթիա, Լառնագա, Գոնիէ, Մէրսին, Միթիլի, Ռուշուք, Բորդ-Սայիտ, Սելանիկ, Սամսոն, Սըվաս, Իզմիր, Տրապիզոն:

Որոշուած պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշուի (գօնթ—գուրան) փոխատուութիւն կ'ընէ, արժեթուղթեր կամ փոխանակագիրներ (բոլիչա) պահեստ առնելով:

Փոխանակագիրներ կը զեղչէ: Թուրքիոյ եւ օտար երկիրներու գլխաւոր քաղաքներուն վրայ փոխանակագիրներ, չէքեր, վարկագիրներ ու հեռագրական օրտինոններ կուտայ:

Ընթացիկ հաշիւներ կը բանայ, արժեթուղթեր եւ արժեքաւոր առարկաներ կ'ընդունի ու կը պահէ:

Թուրքիոյ եւ արտասահմանի մէջ կըտրօններ եւ փոխանակագիրներ կը գանձէ, սակարանական հրամաններ կը գործադրէ, զանազան տեսակ դրամներ կը փոխէ, կ'առնէ ու կը ծախէ:

Օսմ. Պանքան հետեւեալ պայմաններով եւ տոկոսներով դրամ պահեստ կ'ընդունի.—

2 տարի պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 100էն 3 ու կէս տոկոս կուտայ. մէկ տարի պայմանաժամով պահեստի համար՝ տարեկան 100էն երեք: 6 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան 2 առ հարիւր, 3 ամիս պայմանաժամով պահեստի համար տարեկան $1\frac{1}{2}$ առ հարիւր:

Պոլսոյ գործակալութիւնը վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները կը ստանձնէ, եւ աւելի զատ ապրանքներու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ գօնսինեասիօնով եւ ազատ ապրանքներ ալ կ'ընդունի:

Բերայի մասնաճիւղը նմանապէս կը կատարէ Պանքային վերոյիշեալ բոլոր գործառնութիւնները (բացի ապրանքներու վրայ կատարուածներէն), եւ անմիջապէս յանձնելու պայմանաւ կը գնէ եւ կը ծախէ զանազան վիճակահանութեանց արժեթուղթեր, ինչպէս Վիլ տը Բարիի, Բուտմէլիի երկաթուղեաց, Հելլենական կամ Բանամայի վիճակահանութեան արժեթուղթեր եւլն. եւլն.: Պոլսոյ գործակալութիւնը եւ Բերայի մասնաճիւղը կը ծախեն նաեւ Րումէլի Երկաթուղեաց արժեթուղթերու բոնները եւ Օսմ. Պանքային Թուրքիոյ մէջ հաստատուած միւս բոլոր գործակալութիւններուն նման կ'ընդունին տարեկան 2% տոկոսով մինչեւ 100 օսմ. ոսկի, ընթացիկ հաշիւ բանալով:

Օսմ. Պանքան 3½% ֆրանսական եւ 3% գերմանական Իտալերու փոխարէն գումարներ փոխ կուտայ, պզտիկ ընթացիկ հաշիւի դրութեամբ. յիշեալ Իտալերը՝ պահեստի դրուած արժեթուղթերու յատուկ տօսիէին մէջ կը պահուին: Պահեստի դրուածներու քանակին աւելնալուն համեմատութեամբ, եղած փոխատուութիւնն ալ հետզհետէ կ'աւելնայ:

Ցանձնարարեցի իմ հիւանդներուս ու ինֆլուէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածել տալ կաթի խառնուած Բրօմաթիի հանքային ջուրը, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի:

ՏՈՔԹ. ՍԹԷՖԱՆԻԼԻՍ

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

Հրդեհի ճիւղ 17,000,000 Քր. Կեանքի ճիւղ 31,008,000 Քր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Քր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գրասենեակ, Կ. Պոլիս, Համբարձումեան խան, 52—56

Լիազօր Ներկայացուցիչ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Գործակալներ [illegible]

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1903 Նոյեմբեր 5/18էն սկսեալ մինչեւ ընոր տնօրինութիւն

Վոսփորէն կամուրջ

2 — Արնվ. գրչ. օրթ. պէշիք. 22
2 — Պէպէք չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշիք 19
1 45 Ենիմ. մէզպ. պէօյ. Թրպ. ենիք. էմիրկ. 40
2 20 Սթէն. մրկ. ր. հիսար պէպէք արնվ. Գրչ. Օրթ. Պէշկ. Գպթշ.
1 45 Պէյք. բշք. չպուզ զանլ. ան հիսար զանտ վ նի. չէնկ. պէյ գուզղ 44
2 30 Ենմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. ենր. սթէն. միրկ. պշկ. 46
3 10 Միրկ. ր. հիս. պէպէք Արնվ. գրչ. օրթ պէշիքթաշ 45
3 — Ա. հի. ա. զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշկ. Գպթշ. 34
2 20 Ա. Ր. զավաք Ենմ. մէզր. պյրտ. Թարպ. պէյք բաշպք. չպղ. զանլ. ա. հիսա զանտ. օրթ. պէշ. 41
3 50 Ա. հիսար զանտ. վա ի. չէնկ. պէյլ. գուզղ. պէշիքթաշ 3
3 15 Ենմ. մէզր. պյրտ. Թրպ. ենր. սթէն. էմիրկ. պէշիկթաշ 50
4 5 Միրկ. ր. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրթ. պշկ. զապաթաշ 40
4 50 Ա. հիսար զանտ. աէպէք արն. չէնկ. պէյլ. օրթ. պէշկ. Գպթշ. սիրքէճի 19
4 15 Ր. Ա. Գավաք Ենմ. մէզպ. պէօյք. Թրպ. ենր. սթն. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ պշկ. 37
5 — Պէյք. բաշպ. չպուբ. զանլ. ա. հիսար զանտ. վանի. չէնկ. պէյլ. պէշկ. 44
6 — Պէպէք արնվ. գրչ. չէնկ. պէյլ. օրթ. պշկ. զապաթաշ սիրքէճի (այս երթեւեկը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պիտի շարունակուի) 46
5 45 Ենմ. մզրպ. պյրտ. Թրպ. ենր. միրկ. ր. հիս. պէպ. արնվ. գրչ. օրթ. պշկ. 38
6 — Պէյք զ բշպ. էէնիք. սթն. վանլ. միրկ. ր. ա. հիս. զանտ պէպէք Արնվ. գրչ. չնկ. պէյլ. օրթ. Գուզղ. պէշկ. զպթ. 22
8 5 ր. ա. հիսար զանտ. արն. չէնկ. պէյլ. գուզկ. պշկ. զապա աշ 43
7 35 Ենմ. մէզրպ. պէօյք. Թարպ. պէյք զ ենիք. սթն. միրկ. Ր. հիս. պէպ. ա. ն. գրչ. օրթ. պշկ. 31
8 23 Ր. ա. Գավաք մզպ. պյրտ. Թրպ. պէյք. բշպ. չպուզ. զանլ. ա. հիսար զանտ. վ նի. չէնկ. պէյլ գուզկ. պէշկ. 39
9 30 Ենիմ. մէզր. պէօյտ. Թրպ. ենիք. սթն. միրկ. ր. հիսար պէպէք արնավուտքէօյ գրչ. օրթ. պէշքթ. 45
10 15 Պէյքօզ ենիք. զանլ. ա. հիսար. զնտ. չէնկր. պէյլ. գուզկ. խսկ. 44
10 50 Միրկ. օրթ. 50
10 50 Վանի. գրչ. պէշիքթաշ 19
11 15 Պէպէք 22
10 50 Ր. Ա. զավաք ենիմ. մէզպ. պէօյիւքտ. Թարապ. ենիք. միրկ. ր. հիս. պէպէք արնավ. օրթ. պէշիկթաշ 37

Կամուրջէն Վոսփոր

2 30 Պէշիքթաշ օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիս. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ. ր. ա. զավաք. 37
3 5 Պէշիք. օրթ. արնվ. միրկ. 40
3 15 Գապթշ. պէշկ. գուզղ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպէք զանտ. ա. հիսար ր. հիս. միրկ. զանլ. սթն. ենիք. բշպ. պէյքօզ. 22
3 30 Ի սկ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ. ա. հիս. զանլ. չպուզլը բշպ. պէյքօզ 44
4 0 Պէշկթ. չնկ. ա. հիսար 16
4 Գապթ. պշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սթէն. ենիք. Թարպ. պէյք. ենմ. 38
5 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք (այս երթեւեկութիւնը մինչեւ դեկտեմբեր 10 պիտի տեւէ)
5 15 Գապաթաշ պէշկթ. Գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զնտլ. ա. հիս. զանլ. չպուզլը բշպ. պէյք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ. 34
6 Գապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիս. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէօյ. մէզպ. ենմ. ր. ա. զավաք 39
6 40 Պէշկթ. գուզկ. օրթ. պէյլ. չէնկ. գրչ. արնվ. պէպէք զանտ. ա. հիս. զնլ. ր. հիս. 19
7 10 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք ր. հիս. միրկ. ենիք. պէյքօզ Թրպ. պէօյիւք. մէզպ. ենմ. 45
8 45 Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զնտլ. ա. հիս. զանլ չպուզլը բշպ. պէյքօզ 41
9 Պէշկթ. օրթ գրչ արնվ. պէպէք ր. հ ս. միրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ր. ա. զավաք 37
9 55 Գապթ. պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ. ր. հիսար միրկ. 50
10 30 Պէշկթ. միրկ. սթն. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ. 49
10 10 Պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. 19
10 20 Պէշկթ. զանտ. ա. հիս զանլ. չպուզլը բշպ. պէյք. մէզպ. ր. ա. զավաքը 40
10 35 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք 22
10 50 Գապթ. պէշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկէլը. վանիք. զանլ. ա. ր. հիսար պէպէք 39
11 25 Պէշկթ. ա. էյլ. զանտ. ա. հիսար զանլ. չպուզլը ենիք. բշպ. պէյք. 45
11 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպ ր. հիս. միրկ. սթն. ենիք. 38
11 25 Միրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. մէզպ. ենմ. 46
12 Միրկ. ենիք. Թրպ. պէօյք. ենմ. 40
11 45 Պէշկթ. օրթ. արնվ. պէպէք ր. հիսար միրկ. սթն. ենիք. պէյք. 44
11 50 Պշկթ. գուզկ. պէյլ. չէնկ. վանի. զանտ. ա. հիսար 31
12 10 Պէշկթ. օրթ. գրչ. արնվ. պէպէք 22
12 10 Իսկ. գուզկ. չէնկ. զանտ. արնվ. 19

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՀՕՎԱՅԻՆ ՆԱՒԵՐՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	Գօմօ	1497	Գօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալեքօ	3607	Գօնտօ	2906	Գրօտօ	1695	Մարէնկօ	3273	Սարքօ	1113
Անճէլօ	1541	Դարօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Սիքօ	1735
Արիոստօ	2271	Տինօ	4311	Հորատիօ	1581	Մէրտօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Դոմինօ	837	Հիւմպէր	3720	Մօլօ	1057	Սոլէրօ	1200
Պորտինօ	1264	Դուրօ	3383	Հօրատիօ	3690	Մոնթէվիտէօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրուրօ	1713	Հուրեկէօ	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պիլինօ	841	Տիւնարօ	504	Իտալօ	3354	Նէրօ	1083	Թորրիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էլտօ	2464	Իտահօ	5540	Օսլօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թօրքուատօ	487
Գալիլէօ	1337	Էրատօ	1341	Քիէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆալօ	954	Քօլպիէօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆլորենտօ	1828	Քօնտօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1389
Ջիբրալթօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Րիալթօ	2229	Վօլտուրնօ	2396
Ումբրիա	1881	Ֆրանչիսքօ	4832	Լէպանթօ	2272	Րինալտօ	1868	Ուէտօ	1850
Գիդօ	2697	Պալէրմօ	3089	Լիվօրնօ	1648	Րօլլօ	1813	Զէնօ	1200
Գոնզալօ	4285	Բրազօ	1243	Լորէնզօ	3191	Րօմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է:

Լorenzo շոգենաւը, Նաւաստեա Ոսիկ:

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻՒՑ ԷՆԻՐԻՔՍ

Թիւ 23—24, Փիւլին Միւլքի խան, Ղալաթիա 377

COMP. RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաւարկութեան երթեւեկութիւններ

Ծուլիս

Գշ. 16/29 Սէվաստոբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ

Տարսանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի:

Եշ. 18/31 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ

Ուր. 20/2 Մէրսին, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա, ժամ 10ին միջօրէէն առաջ

Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի

Կիր. 21/3 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրեսոն, Տրապիզոն, Րիզէ, Բաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ

Նովորոսիսք, Վառնա, Օտեսա ժամը 3ին յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԻԼԻԱՅ ԵՒ ՀԵՌԱՒՈՐ

Ն. ՊԱՔԷԹ ԵՒ ԸՆԿ.

ԵՐԹՈՒՂ ՇՈԳԵՆԱՒ

Ցուց. 4ին Իսկէրիա, [illegible]

Ֆլանտր, Անվերսէն ամբաձկէն վերջ

ՇՈԳԵՆԱՒ

Ցունվ. 5ին Իսկէրիա, [illegible]

[illegible]

[illegible] 245 [illegible]

175 [illegible]

518 [illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ

Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ
Վիրճինիան	10500	Ձիլմիա	3500
Քանատիան	10500	Էսթրզիեն	3500
Քէօպրիան	10500	Ապրօլոս	3500
Լանքաշիրըան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆլորենթինա	9000	Արմէնիան	3500
Գոլումպիան	8000	Ասէնիան	2500
Քորնիշման	8000	Անտալուզիա	2500
Տալմաթիան	8000	Ձիղարիա	2500
Լէպքնթիան	8000	Լէսպիան	1000
Թոլէտըեան	3700	Շէնօ	900
Սպենսըեան	3700	Օֆիտօ	800
Սիարրիենա	3700	Լէտօլս	90
Օաֆիան	3500		

Ապրանք եւ ճամբորդ տեղափոխելու համար [illegible] [illegible] 24 ժամ առաջ:

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ

Ղալաթիա, [illegible] 15 [illegible]

800

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի Պոլսոյ Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անունք	Թօնօ	Անունք	Թօնօ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Ամասիս	3000	Նէֆթիս	2400
Թէլլիտա	3000	Օսայրիս	2250
Մարեոտիս	3000	Բիրս	2250
Սեբրօս	3000	Սեֆիտա	2000
Օսմանիէ	3000	Մեմֆիս	1500
Մենեֆթա	2500	Կիւլէա	1500

Դիմել առ Ֆ. ՈՒԻԹՕԼ եւ Ընկ.

Բէրէմ խան

ՃԻԷՄՍ ՄՈՍ եւ Ընկ.

191 3 Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ